

Mūsų Pastogė

XVIII metai. Nr. 8 (877)

1966 — Lietuvių Jaunimo Metai — vasario 28 d.

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

JAUNIMAS PRIEKIN

Šie metai yra Jaunimo Metai, tad visai nenuostabu, kad liečiant bet kokį klausimą jau automatiškai akys krypta į jaunimą. Be abejonės, tas visai natūralu, nes gi jau atėjo laikas, kad jaunimas būtų kaip nors priekyje — jei ne natūraliu, tai bent dirbtiniu surežisuotu būdu.

Tačiau būtų klaidinga manyti, kad iki šiolei mūsų jaunimu nesirūpinta. Juo rūpinasi ir praeity, juo rūpinamasi ir dabar, nes jau tokia gyvenimo sąranga, kurios pakeisti tiesiog neįmanoma: kiekvienas savo socialinę ar bendruomeninę našta neša tol, kol pajėgia, bet benešdamas vis dailosi, kas jo vietoje atsisotys arba kas jį po tam tikro laiko pavaduos.

Iš tiesų, savo jaunimu kiekvienas atveju džiaugėmės ir ten, kur jis pasireiškė, ir ten, kur jis tik galėjo pasireikšti. Juk ne naujiena, kad ir anksčiau mūsų jaunimas visuomeniniuose parengimuose užėmė išskirtinę vietą: džiaugėmės ir entuziastingai pliojome, jeigu mažytiai išeidavo viešai padėkluoti, padėkluoti, net pavaidinti, nors tokiais atvejais daugiau tuo pasididmėdavome ar tėvai savo pastangomis per mažuosius, negu kad patys mažieji. Vis tik per ilgesnį laiką iš mažųjų išaugo subrendę jaunuoliai, kurie šiandien jau išėina į žmones. Kurie anksčiau buvo tik stumiami į sceną, šiandien jau yra pajėgūs ne tik patys pasirodyti, bet ir kitiems vadovauti.

Bet iš kitos pusės atsiradus tinkamų pavaduotojų dar nereikia, kad vyresnieji trauktųsi į pašalį ir tik sudėję rankas džiaugtųsi, kad štai, man pasitraukus nepalikto tuščia vieta. Lietuvių fronte nėra jokių atostogų nei pasitraukimo į pensiją — kiekvienas sąmoningas lietuvis jaučiasi pareigotas dirbti ir aukotis lietuvių fronte — ar tai auka, ar darbu, ar vadovavimu. Tas liečia kiekvieną lietuvių — seną ir jauną, dirbantį ir palieglį. Atsimenant, kad mes iš Lietuvos nesitraukėme ieškoti geresnio duonos kėsnio, bet pasitraukėme tik tam, kad tęstume kovą už lietuvių tautos teises, už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Čia nėra jokio pasiteisinimo, kad esi perjaunas, ar per senas, ligotas ar palieglis, turtingas ar skurdžius. Visos jėgos lygiai vertingos ir svarbios lietuviškame darbe.

Jeigu Jaunimo Metai daugiau krepia žvilgsnį į jaunimą, tai juo labiau tie Jaunimo Metai turi įpareigoti vyresniuosius, kad to lietuviško jaunimo būtų kaip galint daugiau priauginta, kad lietuviškos giminės grandinė nebūtų pertraukta. Jaunimo Metai skatina jaunimą pasirodyti su savo veikla, angažavimusi, savo idėjomis. Bet lygiai taip pat mums turi rūpėti ir priauginti karta — mūsų vaikai, kurie šiandien tebėra vaikai, o rytoj jau bus jaunimas. Tad šalia visuomeninės ar kitokios veiklos ir vyresnieji turėtų jaustis šiais Jaunimo Metais dar labiau įsipareigoję, kad būsimasis rytojaus jaunimas ne tik kilme, bet ir dvasia būtų lygiai lietuviškas, kaip kad mes galvojame apie dabarties jaunimą.

Klystų tas, kas pagalvotų, jog šie metai yra skirti tik jaunimui ir tai esanti gera proga po ilgų

Laisvojo pasaulio lietuvių vadai, susitikę veiksmų pasitarime Clevelande sausio 21-23 d.d. Kairėje J.J. Bačiūnas, Pasaulio Liet. B-nės pirmininkas, ir min. V. Sidzikauskas — Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas.

SVEIKINIMAS LIETUVIAMS

JAV Valstybės Skereturius Dean Rusk, Lietuvos Nepriklausomybės Dienos proga, 1966 m. vasario 11 d. parašė tokį pareiškimą, adresuotą p. Juozui Kajakui, Lietuvos Charge d'Affaires a.i. Washingtonė:

Brangusis p. Charge d'Affaires, Lietuvos nepriklausomybės keturiasdešimt aštuntųjų metų proga man malonu pareikšti Jums Jungtinių Valstybių vyriausybės ir tautos gerus linkėjimus.

Mūsų šalis pastoviai remiasi dėsniu, kad visos tautos turi teisę nusistatyti savo valstybinio būvio pavidalą. Lietuvos atveju mes taikome į dėsni atsisakdami pripažinti tos šalies priversti-

nį įjungimą į Sovietų Sąjungą. Mes visiškai remiam Jūsų nuolatinės pastangas veikti pasaulio nuomonę ir kreipti ją į lietuvių tautos apsisprendimo reikalo iškelimą.

Akivaizdų narsos ir ištvermės, Lietuvos žmonių parodytos šiais svetimieji viešpatavimo laikais, aš tikiu, kad jų teisūs laisvės ir valstybinės nepriklausomybės siekimai galop bus įkūnyti.

Nuoširdžiai Jūsų

Dean Rusk

J. GLIAUDAI IV-JI PREMIJA

"DRAUGO" PREMIJA
J. GLIAUDAI

Dienraščio "Draugo" kasmet skiriama romano premija šiais metais atiteko rašytojui Jurgiui Gliaudai už romaną "Delfino ženkle". Tai yra penkioliktoji "Draugo" premija, iš kurių rašyt. J. Gliauda gauna ketvirtą kartą. Anksčiau "Draugo" premijuoti J. Gliaudos veikalai: "Namai ant smėlio" (užpėnai išleistas veikalas ir angliskai), "Ora pro nobis" ir "Šikšnosparnių sostas". Premija autoriui įteikta vasario 27 d. Su premijos įteikimu paprastai suorganizuojamas "Draugo" didelis literatūrinis vakaras. Pastebėtina, kad autorius J. Gliauda dar buvo laimėjęs ir "Dirvos" skelbtą novelės konkursą.

Ivykiai pasaulyje

NAFTA EGIPTE

Pereitų metų pabaigoje Egipte surasti dideli naftos ir dujų ištekliai pastatė Egiptą į pirmąjį pasaulio kraštus. Esą, Egipto naftos ištekliai toli prašoka Pietų Arabijos naftos klodus. Su tuo pakils ir viso Egipto ekonominė gerovė.

Amerikoje vykdamas į studentų ateitininkų žiemos stovyklą kelyje buvo buvęs stud. ateitininkų sąjungos pirm-kas Antanas Vainius. Jam išlipus iš sugedusios mašinos važiuos pro šalį sunkvežimis jį mirtinai suvažinėjo.

Vengrijoje persirito nauja areštų banga ir suimti įtariamieji ruošę sąmokslą prieš vyriausybę su vakariečių pagalba. Oficialiame pranešime sakoma, kad suimtųjų tarpe yra daugumas "politinių kriminalistų", dalyvavusių 1956 metų revoliucijoje ir kurie buvę amnestijos keliu paleisti 1963 metais.

ATŠAUKTI PASIUNTINIAI
Pereitą savaitę komunistinė Kinija įsakė skubiai grįžti į Pekiną visiems Kinijos pasiuntiniams skubiam pasitarimui. Lygiai savo pasiuntinius pasitarimo pagrindu atšaukė iš Prancūzijos ir Alžirijos ir šiaurinis Vietnamas.

Pernai gruodžio 8 d. baigėsi prieš ketverius metus pradėtas katalikų Bažnyčios visuotinis susirinkimas prileidžiama kainavęs apie 20 mil. dolerių. Susirinkime dalyvavo virš 2.000 aukštųjų bažnyčios dvasiškų (sprendžiamuoju

darbo metų pasitraukti į pašalį ir kiek paatostogauti viską paliekant ir patikint jaunimui. Priešingai, tas tik verčia vyresniuosius dar labiau budėti, nes jų atsakomybė ne vien tik už savo darbą, bet ir už pradedančiųjų. Menkas tas karas vadas, kuriam išleidžia naujokus į frontą nesupatindinęs, kaip vartoti ginklą. Iš kitos pusės nepateisina mas ir jaunųjų aklas užsispyrimas, kad "tik leiskite mums, o mes jau ir be vadovų ar instruktorių mokėsime, kaip lietuviško visuomeninio gyvenimo mašiną vairuoti". Iš tiesų visose srityse galinga tas pats dėsni — pirkliai tada reikštis savarankiškai. Juo labiau tas būtina ir visuomeniniame gyvenime.

(v.k.)

balsu dalyvavę dvasiškiai tik pradėdant vyskupų; žemesnio laipsnio dvasiškiai tegalėjo tik stebėti arba pasireikšti patariamuoju balsu). Susirinkimas truko keturias sesijas ir posėdžiauta 168 kartus.

Po pasimatymo su U.S.A. viceprezidentu Humphrey, kuris neseniai lankėsi Canberroje, Australijos min. pirmininkas Mr. Holt pareiškė, kad Australija numato pasiųsti daugiau karių į Vietnamą.

Anglijoje neseniai lankėsi Bulgarijos ministeris pirmininkas siekdamas sustiprinti abiejų kraštų ryšius. Tikimasi, kad bus užmegsti prekybiniai ryšiai ir gal bus patenkintas britų ieškinys senų skolų.

1965 m. Amerikos Jungt. Valstybių keliuose žuvo 49.000 žmonių.

Japonijos min. p-kas Sato imasi iniciatyvos baigti Vietnamo karą prie konferencijų stalo. Tam

tiksliu jis išsiuntinėjo į įvairius kraštus specialius pasiuntinius su misija sušaukti konferenciją ir baigti Vietnamo karą.

NERAMUMAI INDONEZIJOS

Likvidavus iš politinio gyvenimo komunistų partiją atrodė, kad Indonezijoje įsigalės ramybė, bet staiga iš vyriausio kariuomenės viršininko pareigų prezidentas Sukarno atleido gen. Nassution, kuris pernai sukilimo metu išgelbėjo Indoneziją nuo raudonųjų. Dabar krašte vyksta masiniai mitingai ir demonstracijos, kur prieinama prie kruvinų riaušių. Reikalaujama, kad būtų iš kabineto pašalintas Dr. Subandrio, kaip komunistų slapukas.

PERVERSMAS SYRIJOJE

Pereitą savaitę įvyko staigus Syrijoje perversmas nuverčiant prezidentą Arrin El Hafez. Krašte laikinai įvesta karinė padėtis. Per 14 metų Syrijoje įvyko jau devyni perversmai.

Sovietinis fabrikatas

Atsimename, kaip pernai Sov. Rusija sukėlė pasaulį sensacija paskelbusi, kad jų astronautas pirmas išlipęs iš erdvėlaivio ir erdvėse išbuvo apie 12 minučių. Netrukus po to ir amerikiečių astronautas "pasivaikščiojo" erdvėse. Tačiau sovietų "erdvių pasivaikščiojimo" paskelbtos nuotraukos daugeliui sukėlė įtarimą. Žurnalas "Science and Mechanics" remdamasis sovietinėmis nuotraukomis neginčijamai įrodė, kad sovietai niekad nebuvo išleidę savo astronauto iš erdvėlaivio ir kad visos nuotraukos sumontuotos televizijos ar filmų laboratorijose.

Lygiai ir paskutiniu sovietų žygiu — raketos nutupdymu ant mėnulio vakaruose daug kas abejoja. Akivaizdžiai to įrodyti negalima, bet galėjo sovietai siųsti signalus ir iš kitur. O kai vieną kartą net moksle atidengta apgavystė, tai kritiškai priimama ir kiti sovietų moksle tariami laimėjimai.

Komunistinė Kinija, anksčiau lengvai prižadėjusi eilei kraštų ekonominę pagalbą, dabar nepajęianti savo įsipareigojimų išpil-

dyti. Šitas faktas labai pakerta Kinijos prestižą ir politiką.

Šveicarijos vienoj stoty atsiradusios neišaiškintos dujos užtvindė tunelį ir mirtinai apnuodijo 17 darbininkų. Iki šiolei neišaiškinta, ar tos dujos natūralios kilmės, ar dirbtinės.

Amerika kreipėsi į kitus ekonomiskai pajėgius kraštus skubiai teikti ekonominę pagalbą Indijai, kuriai gresia badas. Pati Amerika teikia didelę pagalbą pinigais ir maistu, bet vien jos pagalba Indijos nuo bado neišgelbės.

Amerikos viceprezidentas H. Humphrey vizituodamas Azijos pietryčių kraštus ir aplankė Australiją.

Japonijos sostinėje Tokyo gatvėse yra toks blogas oras nuo auto mašinų, kad judėjimo mazguose numatomos dukaukės su degonies papildymais. Judėjimą tvarką policininkai parodo aiškius blogu oru apsisnuodijimo ženklus.

Kiti apie mus

Australijos lietuviai, kuriems šimt rengiamasis Jaunimo Kongresas sunkiausiai tepasiekiamas, domisi juo ir svarsto jam pasirengimus uoliau net negu Amerikoj.

Visiems, ypač arčiau prie būsimosios kongreso vietos gyvenantiems įsidėmėtinų minčių pareiškė Mūsų Pastogės, Australijos Lietuvių Bendruomenės savaitraščio redaktorius:

"Kongreso didybė ir stiprybė yra skaičiuose, masėse. Tie patys jaunuoliai, jame dalyvavę, pamatys, kad lietuviai nėra tik tie, kuriuos jie kasdien susitinka savo gyvenamoj aplinkoj, bet jų yra d a u g . Ir tas palieka įspūdį, kokio nenusakysi žodžiais.

"Kongresas nėra konferencija, kur svarstomos programoje pateiktos problemos, bet kongresas yra g a i s r a s , kuris uždega jausmus ir tirpdo abejones.

"Šia prasme ir turėtų būti mūsų visų pagrindinis rūpestis, ne k a s Kongrese Australijos lietuvių jaunimui atstovaus, bet kiek jaunuolių jame dalyvaus".

(Elta)

Jaunimo K-to protestas

JAUNIMO ATSISAUKIMAS I SYDNEY LIETUVIUS

Šiais metais Sydneyje kaip ir kitur, buvo kreiptasi į jaunimą suruošti VASARIO 16 D. MINĖJIMĄ su pažadu, kad visas pelnas iš aukų, bufeto, gėrimu ir t.t. bus skiriamas Jaunimo Kongresui.

Sukėlęs didelį susidomėjimą, jaunimas pritraukė nemažiau 500 visuomenės ir minėjimą ir pamaldas. Prieėjimo durų jaunimas rinko aukas Jaunimo Kongresui ir Sydney Apylinkės Valdyba talkininkavo rinkdama parašus Jaunimo Peticijai į Jungtines Tautas. Prie tų pačių durų TAUTOS FONDO atstovai pasistatė staliuką po PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO plakatu ir rinko aukas Tautos Fondui.

Jaunimas nėra priešingas Tautos Fondo rinkliavai, bet šiuo atveju T. F. aukų rinkimas buvo klaidinantis. Dauguma suprato,

kad tos aukos bus paskirtos Jaunimo Kongresui ir antrą sykį neaukavo prie J. K. staliuko. Šiuo budu T. F. surinko virš £40.0.0, o Jaunimo Kongresas tik virš £30.0.0.

Tautiečiai, sužinoję, kad T. F. surinkti pinigai nebus perduoti J. K., kreipėsi į Jaunimo Kongreso Centrinį K-tą atgauti pinigų iš Tautos Fondo. Jaunimas kreipėsi asmeniškai ir raštu į T. F. atstovus pinigų pervesti Jaunimo Kongresui, bet buvo ignoruotas.

Šiuomi Jaunimas kreipėsi į aukavusius pasisakyti viešai kuriam tikslui jų aukos buvo skiriamos.

1966 m. yra specialiai Jaunimo Metai. Visas dėmesys yra skiriamas jaunimui. AR TAUTOS FONDAS TURĖS REIKŠMĖ NETEKĖS LIETUVIŠKO JAUNIMO?

ALB Jaunimo Kongreso
Centrinis K-tas

20 m. bibliografinė tarnyba

A. Krausas

Paprastai žmonės perskaitę laikraščius, pasinaudoję koncertų ir kitų rengimų programomis nesaugo ir neremka jų. Parengimų plakatai, vaidinimų skelbimai, pamfletai ir kitoki mažesni leidiniai dažniausia susilaukia sunaikinimo. Kitokio likimo susilaukia žurnalai ir knygos. Jų dažniausia nenaikina, žurnalus įrašo ir sudaro namų bibliotekėles. Bet ir mažiausi spaudiniai, gerai sutvarkyti ir aprašyti turi didelę vertę kultūriniam tautos veidui nušviesti. Juo labiau, kai to darbo stveriasi su bibliografijos mokslu susipažinę ir tinkamai pasirodę asmenys. Vakaruose turime mes gerai bibliografijos mokslui pasirodę mokslininkų — bibliografų. 1961 m. prof. J. Balys paruošė spaudai stamboką bibliografijos veikalą "Lithuania and Lithuanians", kuriame sužymėti 1182 veikalai. Išleido Lietuvos Tyrimo Institutas. Perna JAV LB Kultūros Fondas išleido prof. bibliografo V. Biržiškos jau pasikutinij 3-tįjį "Aleksandryno" tomą. Pirmieji du tomai išleisti kiek anksčiau. Tai stambus ir nepaprastos reikšmės turis mūsų kultūrai veikalas, kuriam autorius pašventė beveik 50 metų. Jame surinkta bibliografinė medžiaga ir parašytos biografijos autorių, rašiusių nuo seniausių laikų iki 1865 m.

Neseniai suėjo 20 metų Lietuvių Bibliografinė Tarnyba, kuriai vadovauja žymus lietuvių ir gudų bibliografas Aleksandras Ružanec — Ružancovas. Vos tik Niederhofeną (Švabiją) užėmė prancūzų kariai, ėmėsi bibliografinio darbo 1945 m. minėtos tarnybos vedėjas. Jam talkino ir kiti spaudos mylėtojai: prof. Vaclo. Biržiška, Č. Grincevičius, prof. Z. Ivinskis, B. Jacikevičius, J. K. Karys, prof. S. Kolupaila, J. Kreivėnas, Br. Kvilyks, Vl. Liškauskas ir A. J. Mažulis bei kiti.

1948 m. pradėta leisti "Knygų Lentyna", kuri didžiai pasitarnauja Lietuvos mokslui ir žmonėms, net svetimtautiems. Aleks. Ružancovas atliko didelį darbą. Vykietijoje buvo surinkta ir aprašyta 615 knygų — brošiūrų bei 5091 numerų žurnalų ir laikraščių sumai 6700 dolerių ir pasiūsta Dr. A. Geručiai į Šveicariją, Lietuvos Bibliografinio Archyvo vedėjui.

Nuo 1949.8.17 d. persikelia A. Ružancovas į Ameriką ir čia pradėjo platesnį darbą: ėmė rinkti ir registruoti viso laisvojo pasaulio lietuviškus ir liuanistinius spaudinius. Visus gautus ir aprašytus spaudinius perdavė Pasaulio Lietuvių Archyviui Čikagoje. Šiam archyviui iki praėjusių metų pabaigos perdavė 2851 knygas ir brošiūras bei 31487 numerius laikraščių ir žurnalų sumai 9572.55 dolerių vertės. Viso per 20 metų archyvai gavo 3466 knygas ir brošiūras bei 36578 numerius periodinių leidinių, kurių vertė siekia 16272.70 dolerių.

Bibliografinio žiniaraščio "Knygų Lentynos" iki šiol išleista 140 numerių, viso 1337 psl. Be šio biuletenio yra A. Ružancovas paruošęs straipsnių rodyklės Aidams (1944 — 1963), Lietuvių išievių katalikiška knyga 1948 — 1958 m., Lietuvių knyga tremtyje (1945 — 1948) ir bibliografijos rašytojų, susilaukusių suaktyvinių metų.

Tik didelė meile ir pasiaukojimu bei nepaprasta kantrybe apsišlavęs, bibliografas A. Ružancovas įstengė tiek daug atlikti bibliografinėje srity. "Knygų Lentynos" leidėjai dažnai keitėsi. Dažnai ne-

besulaukdavo globos ir paramos iš leidėjų. Tekdavo ieškoti naujų. "K. L." leido 1951 — 1955 m. VLIKAS, keturis metus mėcenatas Vytautas Saulius, vėliau nuo 1964 m. leidžia JAV LB Kultūros Fondas. Vieną numerį išleido mėcenatas Vl. Vijeikis.

A. Ružancovas atliko didžiulį darbą per tuos 20 metų. Nėlengvai dirbdamas maisto krautuvėje, likusias jėgas paskyrė lietuvių bibliografijai. Vėliau išrėjęs pensijon rankų nenuleido ir tęsė darbą. Neseniai buvo jam padaryta operacija. Po jos kiek atsigavęs ir sustiprėjęs sėdo vėl į prie rašomosios mašinėlės ir dirba toliau.

Čia verta susipažinti su gudų kilmės bibliografu A. Ružancovu, kuris parodė tiek didelės meilės lietuviškai knygai, kaip retas lietuvis. Jis gimė 1893.8.12 d. Viazmoje, Gudijoje. Gimnaziją baigė Rusijoje. Universitete susipažino su bibliografijos pagrindais. Nuo 1919 m. iki bolševikmečio (1940) tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Joje būdamas vadovavo gudų daliniui ir dalyvavo kautynėse su bolševikais ir lenkais. Apdovanotas Vyčio Kryžiumi ir pakeltas į plk. lt. laipsnį.

Jis buvo ir Lietuvos kariuomenės ugniagesių inspektorius, suorganizavo 32 ugniagesių komandas, paruošė tarnybos instrukcijas ir drauge buvo nuo 1923 m. ir centrinės kariuomenės bibliotekos viršininku. Jo rūpesčiu sukurta ir centrinė biblioteka daug retų leidinių, o bibliotekos knygų fondą padidino iki 40000 tomų. Jis suorganizavo 105 kariuomenės bibliotekėles, paruošė karių bibliotekininkų. 1931 m. vienas iš steigėjų Lietuvos bibliotekininkų dr. jos ir jos visą laiką centro v-bos narys. Jis ir Lietuvos bibliografijos instituto reikalų vedėjas. Nuo 1928 m. parengdavo Bibliografijos žinių medžiagą spaudai. Nepriklausomybės laikais aktingai bendradarbiavo lietuvių spaudoje: Karo Archyve, Mūsų Žinyne, Karde, Karyje, Policijoje, Savivaldybėje, Sk. Aide, Trimite, Ugniagesy, XXVII knygos mėgėjų metrašty.

Dabar bendradarbiauja Amerikoje lietuvių ir gudų spaudoje. Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis. Mes linkime mūsų brangiam bibliografui A. Ružancovui dar ilgus metus sėkmingai redaguoti "Knygų Lentyną". Esame nepaprastai jam dėkingi už taip didį pasiaukojimą ir meilę lietuviškai knygai, už atliktus darbus mūsų tautos kultūrai. ILGIAUSIŲ METŲ!

BRISBANE IR TASMANIA AGENTŪRA

ieško reprezentanto (Salesman) lengvų baldų ir įvairių importuotų prekių išplėtimui.

Kreiptis suteikiant asmenišką informaciją šiuo adresu:

JASAS CORPORATION PTY. LTD.

28 — 30 SALVADO RD., VEMBLEY, W.A.

PIRMIAU GYVULIAI, PASKUI...

Kolchozinej santvarkoj statybos reikaluose tebevyrauja galvijų pirmenybė prieš žmones. Ši pirmenybė kyšo iš skaičių, atskleistų Lietuvos kaimo statybininkų suvažiavime, kurį sausio pabaigoje Vilniuje sušaukusi naujoji Kaimo statybos ministerija.

Ši ministerija Lietuvoje įsteigta vykdant Maskvos potvarkius, išleistus pereinant rudenį, ryšium su "Kosygin reformomis". Pradėję naujas pareigas, ministerijos vadovai — ministras A. Bialopetražius ir jo pavaduotojas J. Bartušis — susikvietė statybininkus ir aiškino numatomąją jų darbų apimtį (Tiesa, 1966/20).

Statybininkams pateiktieji skaičiai žada daug naujų statybų Lietuvos kaimuose. Ateinančiais penkeriais (1966-70) metais Lietuvos kaimo statyboms būsią paskirta 874 milijonai rublių. Jau šimet esą paskirta 60 milijonų. Už tuos pinigų vien šimet būtų galima pastatyti apie 6 tūkstančių naujų gyvenamųjų namų, kurių laukia Lietuvos kaimuose apie 300 tūkstančių šeimų. Bet ministro pavaduotojas labai aiškiai pranešė: "Žemdirbiai gaus 274 gyvenamuosius namus". Taigi, tik maždaug vienas rublis iš dešimties kaimo statyboms skiriamų pinigų bus panaudotas žmonėms aprūpinti pastogėmis. Kiti devyni dešimtadaliai lėšų skiriami tokioms statyboms, kaip: "Viežio paukščių fabriks, Leonpolio tarybinio ūkio (sovchozo) gyvenvietė ir gamybinis sektorius bei kiti gamybiniai pastatai". Kasdieninė kalba tai reiškia — vištėdės, tvartai, sandėliai, administracinės patalpos. Didžiavimas, kad sovietinė režimas Lietuvoje laikosi dėsnių — "Didžiausias rūpestis — žmogui" (tokius dėsnius Sovietų Sąjunga žada pasididžiuoti ir Montrealyje pasaulinėje parodoje), Lietuvos kaimo statybose praktikoje pasidaro išvirkščias: pirmenybė tenka ne žmonėms, o vištoms, karvėms, a-

vims, kiaulėms ir — šalia jų arba net ir visų pirma — dvarų ūrėdams, tai yra, administracijai.

Prieš 26 metus karas beveik visiškai sustabdė Lietuvos kaimo žmonių gyvenamųjų namų statybą ar atnaujinimą. Tą sustabdymą sąmoningai ligi šiol palaiko Lietuvoje įsigalėjusi bolševikinė rusų valdžia su savo atnešta kolchozine sistema. Atėmusi teisę ir galimybę kaimo žmonėms patiems rūpintis savo pastogėmis ir apsiėmusi visus viskuo aprūpinti, ta valdžia ne tik nepajėgia to apsiėmimo įvykdyti, bet ir sąmoningai kliudo žmonėms savo gyvenamas patalpas net palopinti: ne tik dėl lėšų ir medžiagų trūkumo, bet ir dėl savo kolchozomanijos.

Daugumas Lietuvos kaimo žmonių gyvenamųjų namų yra vienkėmiuose, kuriuos valdžia, vardan kolchozinės santvarkos igyvendinimo, yra pasiryžusi panaikinti. Todėl sąmoningai neleidžia vienkėmiuose esamų namų net ir taisyti: tik: kombinatoriai" ar šiaip mieste globėjų turintieji kur nekur gaus medžiagų namams palopyt. Dėl to dauguma kaimiečių gyvenamųjų namų, trečias dešimtmetis netaisomi, metai iš metų artėja arba jau ir yra atsidūrę prie galo.

1958 metais Lietuvos kaimuose buvo 343 tūkstančiai sodybų (M. Gregorauskas, Tarybų Lietuvos žemės ūkis, 385 psl.). Tai 12 tūkstančių mažiau, negu 1940 metais, arba 23 tūkstančiais mažiau, negu buvo pristeigta atskirų ūkių po pirmosios sovietinės sėmos reformos. Tai rodo, kad kolchozinė sistema per dešimtį metų sumažino Lietuvos žemdirbių šeimų skaičių vidutiniškai daugiau kaip po du tūkstančius kasmet. Didžiama jų per Sibirą tapo visai išbraukta iš skaičiaus aprūpintųjų gyvenamais namais, dalis persikėlė į miestus. Bet apie 300 tūkstančių šeimų vistiek dar turi kur nors žmonėms, o vištoms, karvėms, a-

(Elta)

LIETUVIAI PASAULYJE

"ATEITIES" LITERATŪRINIS KONKURSA

Norėdamas prasmingai paminėti Jaunimo Metus "Ateities" žurnalas skelbia literatūrinį konkursą, kuriame kviečia dalyvauti jaunuosius rašytojus ir poetus. Konkurse skiriamos keturios premijos:

1. Poezijai — \$200 (18 — 30 metų kūrėjams);
2. Poezijai — \$100 (kūrėjams iki 18 m.);
3. Prozai — \$ 200 (18 — 30 metų kūrėjams);
4. Prozai — \$100 (kūrėjams iki 18 m.).

Konkurso jury komisija vertins

visus 1966.1.1 — 1966.12.31 laikotarpį "Ateities" Redakcijai prisiųstus rankraščius. "Ateities" Red. adresas:

"Ateitis", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, U.S.A.

NAUJAS LIETUVIO GAMYBOS FILMAS

Adolfas Mekas, poeto Jono Mekos brolis, neseniai išleido naują filmą — komediją "The Double — Barrelled Detective Story", kuriam tekstą pagal Mark Twain linksmą pasakojimą paruošė pats A. Mekas, kuris ir pats jame vaidina.

KIEK KAINAVO ŽYGIS Į JUNGTINES TAUTAS?

Pernai lapkričio 13 d. lietuvių iniciatyva buvo suorganizuotas žygis į Jungtines Tautas, kuris susilaukė didelio pritarimo ir plačių atgarsių. Kalbant apvaliomis sumomis tam žygiui buvo sukaupta 64.650 dol. ir išleista 50.150 dol. Pagrindines pajamas sudarė aukos, parduoti bilietai ir paskolos. Pagrindinės išlaidos: Madison Square Garden salė — \$14.200, dienraščio "New York Times" vienas puslapis — \$7.500, propaganda ir leidiniai — \$9.300, tarnautojų atlyginimai, paskolų gražinimai ir kelionės išlaidos. Sukauptas tokias sumas aiškiai to komiteto buvo pasidarbuota!

ką, o dabar visą geležinkelio stotį išlaikyti...

Geležinkelio "savininkai", tačiau, nenuolaidūs. Stoties viršininkas vėl varinėja iš stoties patalpų "svetimus" keleivius. Korespondentai aprašė tą istoriją Tiesoj turbūt, kaip pavyzdį, parodantį, kaip "tarybinė" santvarkoj žmogus visada pirmo vietą...

PERNAI MIRUSIOS PASAULINĖS ASMENYBĖS

Pernai metais mirė visa eilė pasaulinio garso asmenybių, kurie įmynė giliai savo pėdas pasaulio istorijoje. Iš jų pažymėtini:

Dr. Albert Schweizer — filosofas, mokslininkas, gydytojas ir filantropas, Winston Churchill — antrojo pasaulinio karo ir pokario anglių politikas, kuris turėjo didelę įtaką ir dabartinę pasaulio sąrangą, T.S. Elliot — ne vien tik angli, bet ir pasaulinis poetas, W.S. Maugham — pagarsėjęs visame pasaulyje anglių rašytojas romanistas ir novelistas, H. Rubinstein — pokario metų kosmetikos karalienė ir kt.

Apytikriai apskaičiuota, kad dabartinėse Lietuvoje ("LTSR") ribose yra du milijonai devyni šimtai aštuoniasdešimt du tūkstančiai gyventojų. Esant dabartiniam prieauglio spartumui, apie šių metų vidurį būsią jau pilni trys milijonai.

Vliko pranešimas 48-tosios Lietuvos Nepriklausomybės Dienos proga, pasakytas paties Vliko pirmininko V. Sidzikausko gyvu žodžiu yra įrašytas į juostes ir išsiuntinėtoms visiems lietuvių radijo programų vedėjams, prašant ji perduoti tų programų klausytojams.

PETICIJA JUNGTINĖMS TAUTOMS

Pasaulio Liet. Bendruomenės Valdyba jau išsiuntinėjo visiems pasaulio lietuvių organizacijoms vienietams specialius blankus, kur renkami visų lietuvių parašai petičijai Jungtinėms Tautoms reikalaujant atstatyti laisvą Lietuvą. Toji petičija bus įteikta Jungtinėms Tautoms Jaunimo Kongreso metu.

Pasaulio Liet. B-nės Valdyba ragina visus lietuvius minimą petičiją pasirašyti. Parašų rinkimas pradėtas vasario 16 d. minėjimais ir truks iki gegužio 15 d. Visi pasirašytieji lapai gražinami P.L.B. Valdybai iki birželio 1 d. siunčiant šiuo adresu:

Mr. V. Kamantas, 477 Cole Plaza, Willowick, Ohio 44094, USA.

Jaunimo Kongreso metu suvažiavęs lietuvių jaunimas priims deklaraciją prašant Lietuvai laisvę ir kartu su deklaracija, dokumentuotu memorandumu ir parašais specialią jaunimo delegaciją nuveš ir įteiks Jungtinėms Tautoms.

P.L. B-nės inf.

NE VISI LYGŪS

Panemunėlio geležinkelio stoty žmonės ypatingai vaizdžiai patyrė skirtumą tarp vietinės ir sovietinės priklausomybės įstaigų. Vieškeliai, taigi ir susisiekimas autobusais Lietuvoje dar maždaug "savas", nes valdomas Vilniuje esančių įstaigų. Geležinkelio net ir "tarybinė" Lietuva savo nebetruti. Su geležinkeliais kartu nusavinta ir Panemunėlio geležinkelio stotis.

Čia pat, prie geležinkelio stoties, yra ir autobusų stotis. Bet tik "stotis", tai yra, vieta, kur autobusai sustoja. Vieta visai plika, be jokio pastato laukiantiems keleiviams nuo lietaus pasislėpti. Suprantama, keleiviai, ypač lyjant, jaučiasi galį užėiti į erdvią geležinkelio stoties patalpą, Lietuvos lėšomis ir lietuvių rankomis pastatytą. Ir vietos ten, kiek tik nori, nes traukiniais važiuojančių keleivių esti tik vienas kitas iš šios stoties. Bet čia jiems skersai kelią stoja tipinga rusiška biurokratija: — Kieno jūs keleiviai? — klausia raudoną užpurę užsidėjęs stoties viršininkas. Kas prisipažįsta, kad autobuso lau-

kia, — tą lauk. Kas pagudrauja ir pasisako traukinio laukias, viršininkas pareikalauja, kad tuoj pirktų bilietą...

Pagaliau, vietos gyventojai suvedė geležinkelio stoties viršininką su autobusų viršininku ir tie, abu lietuviai, susitarė, kad autobusų kontora primokės dešimt rublių per mėnesį valytojai ir tegu bus patalpa visiems keleiviams. Bet reikalas užkliuvo pas aukštesnį viršininką, šiauliuose. "Didieji broliai" iš tenai pagrąsė stoties viršininkui: — Tik pabandyk leisti p a š a l i n i u s į stotį — neketi tarybos!

Pagaliau, po "aukštesnio lygio derybų", anot korespondentų, "praėjusių rudens iš šiaulių apygardos atvyko rimtas atstovas", kurio nei pavardės, turbūt tautų draugystės sumetimais korespondentai nemini. Tas apskaičiavo, kad autobusų valdyba, jei nori naudotis geležinkelio stoties laukiamąją patalpą, turi mokėti 600 jiems skersai kelią stoja tipinga rusiška biurokratija: — Kieno jūs keleiviai? — klausia raudoną užpurę užsidėjęs stoties viršininkas. Kas prisipažįsta, kad autobuso lau-

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI kaip įpliai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

R O S E

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W. Phone LW 1220 Rockdale stotis.

SKYRIUS: Fleming's Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.

Mūsų atstovas Jūs aplankys kiekvienu metu.

Prašė duodamos ir išimokėjimui. Mes kalbame vokietškai.

JOS ATSTOVAUS JAUNIMO KONGRESE

RAMUNĖ ZINKUTĖ

Ramunė Marija Zinkutė, gim. 1947 m. spalio 10 d. Wuerzburg, Vokietijoje. Į Australiją atvyko 1949.5.27 d. Būdama 3-jų metų amžiaus išėjo su deklamacija Tautos šventės minėjime Camperdowne.

Lietuviškąją savaitgalio mokyklą pradėjo lankyti 1956 m. Yagoonoje ir ją baigė pirmąja mokykla 1959 m. Bankstowne. Toje pat mokykloje mokytojavo 1960, 62 ir 64 metais ir vaidino p. Saudargienės paruoštuose vaidinimuose.

I skautų organizaciją įstojo Sydnejuje 1958 m., ėjo skautininkės ir draugovės adjutantės pareigas. Dabar yra jaunesniųjų skaučių "Šešupės" draugovės draugininkė, 1962 m. Vyr. skautininkės apdovanojimo "Pažangumo" žymeniu, o 1963 m. "Vėliavos" žymeniu. Taip pat A. A. S. E. (egzilių skautų) apdovanojimo sidabro "For Community" ženklų. Vietos ir rajono stovyklose ėjo įvairias pareigas iki skaučių pastovyklės viršininkės.

Gimnaziją baigė 1963 m. ir gavusi valstybinę stipendiją sekančiais metais pradėjo studijuoti Sydnejaus universitete veterinariją. Baigė du kursus.

Bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje: "Mūsų Pastogėje", "Studentų Žodyje" ir "Pėdsakyje".

NIJOLĖ VAICIURGYTĖ

Gimė Kaune. Pasitraukus iš Lietuvos pradėjo lankyti lietuvišką mokyklą Muehldorfe, Bavarijoje. 1949 m. atvyko į Australiją ir tęsė mokslą St. Thomas Aquinas mokykloje Springwood ir vė-

čia supažindiname skaitytojus su Sydnejaus jaunimo atstovais, kurie išrinkti vykti į Pasaulio Liet. Jaunimo Kongresą. Iš išrinktų aukų numatyta Ramunei Zinkutei ir Nijolei Vaiciurgytei pilnai apmokėti kelionės išlaidas, o Juditai Kolakauskaitėi ir Pajautai Pullinen — Daukutei pusę kelionės išlaidų.

Tikimės, kad ir kitų liet. kolonijų jaunimo atstovai į Jaunimo Kongresą bus skaitytojams ir visuomenei panašiai pristatyti. Lauksime. Red.

N. Vaiciurgytė

liau Parramatta Marsden High School. Čia įgijus Leaving Certificate įstojo į Sydnejo universitetą studijuoti ekonomikos. 1963 studijas baigė įsigydamas Bachelor of Economics diplomą ir kaip ekonomistė dirba Reserve Bank of Australija Research skyriuje.

Kiek laiko dainavo "Dainos" chore ir priklausė Australijos Liet. Stud. Sąjungai. Dabar priklauso Sydnejaus Filisterių Būreliui (valdybos išdininkė 1965 — 66 m.) ir ateitininkų studentų organizacijai (valdybos išdininkė 1964 m.).

JUDITA KOLAKAUSKAITĖ

Judita Kolakauskaitė gimė 1943 m. rugpjūčio 31 d. Kaune. Į Australiją atvyko 1949 m.

Pradžios mokyklą lankė Beraloj, gimnaziją Liverpool Girls High School, kurią baigė 1960 m. Įstojus į Sydnejo universitetą studijavo humanitarinius mokslus. Dabar dirba Department of Civil

J. Kolakauskaitė

Aviation.

Lietuviškąją savaitgalio mokyklą lankė Bankstowne ir Yagoonoje 1953 — 55 m. ir dalyvavo p. Saudargienės statybose mokyklos vaidinimuose.

1954 m. įstojo į skautų organizaciją, kur vėliau ėjo skautininkės ir "Živilės" draugovės draugininkės pareigas. Šokė skautų taut. šokių grupėje ir priklausė vyresniųjų skaučių būreliui.

Taip pat priklausė studentų sąjungai ir Sydnejo skyriaus valdyboje ėjo šias pareigas: 1961 m. fukų atstovė, 1962 — 63 ir 1965 m. valdybos sekretorė.

Dainavo "Bijūnėlių" mergaičių sekstete ir šiuo metu yra studentų atstovė LAB Jaunimo Kongreso Centriniam Komitetui.

PAJAUTA PULLINEN —

DAUKUTĖ

Gimė Kaune. Pradžios mokyklą baigė Panevėžyje, gimnaziją lankė Kemptene (Vokietijoje), vėliau Our Lady of Mercy College Parramattoje, kurią baigė 1951 m. Gavusi valstybinę stipendiją pradėjo studijuoti Sydnejo universitete pasirinkdama humanitarinius mokslus. Universitetą baigė 1956 m. Tais pačiais metais dar papildomai išlaikė bibliotekinių egzaminus gaudama Library Association of Australia Preliminary Certificate. 1961 įstojo į N.S.W. universitetą siekdama postgraduate diploma in Librarianship. 1962 m. atsisradus šeimai studijas teko pertraukti. 1956 — 1962 m. dirbo Sydney Technical College ir Uni-

P. Pullinen — Daukutė

versity of N.S.W. bibliotekose. 1959 m. ištėkėjo: vyras suomis. Šiuo metu augina du sūnus.

1951 m. priklausė skautų organizacijai. 1952 m. įsisteigus Australijos Lietuvių Studentų Sąjungai įstojo į sąjungą ir Sydnejaus skyriaus valdyboje buvo sekretore 1952 — 55 m. ir filisterių atstovė 1960 m. 1953 m. įstojo į "Šviesos" Sambūrį ir Sydnejaus skyriaus valdyboje penkis kartus ėjo įvairias pareigas. 1958 m. mokytojavo Yagoonos liet. savaitgalio mokykloje. Dabartinio metu priklauso Sydnejaus Filisterių Būreliui (valdybos vicepirmininkė 1963 — 64 m.) ALB Krašto Kultūros Tarybai (nuo 1958 m.) ir yra ALB Jaunimo Kongreso Centrinio Komiteto narė. Bendradarbiauja "Mūsų Pastogėje".

NAUJI LEIDINIAI

V. DAUGIRDAITĖ-SRUOGIENĖ: LIETUVOS ISTORIJA, 6-ji patalysa, perredaguota ir papildyta laida. Tai vienintelis šiuo metu Lietuvos Istorijos vadovėlis mūsų lituanistikos mokykloms ir tėvams, vaikus su mūsų krašto praeitimi supažindintiems namuose. Kartu tai įdomi ir vertinga knyga visiems, besidomintiems mūsų krašto praeitimi, patiekianti daugybę naujų ir niekur nematytų paveikslų ir istorinių šaltinių ištraukų, gausiai aprūpinta žemėlapių, daug dėmesio sutelkusi mūsų praeities momentams, iki šiol nepakankamai iškeltiems tokio pobūdžio knygose. Knyga gražiai išleista, atspausdinta gerame ofsetiniame popieriuje, įrišta į kietus apdarus. Kaina — \$6.00. Išleido Terra, 3237 W. 63rd St., Chicago, Illinois. Spaudė M. Morkūno spaustuvi. Gaunama leidykloje ir pas visus mūsų knygų platintojus.

*

Newcastelio Applinkės Lietuvių Biuletenis. Nr. 18-23. 1966 m. vasaris. Biuletenis skirtas Lietuvos nepriklausomybės šventei. 32 psl. hektografuotas leidinys. Jame rašo Tėv. J. Borevičius, A. Skirka, M. Šeškus ir kt. Šalia pasiskaitymų daug vietinės informacijos apie lietuvius ir patį Newcastle miestą.

Kult. Naujienos

"The New York Times Book Review" — "The New York Times" dienraščio priedas (žurnalinio formato, 96 puslapių) lapkričio 21 d. įdėjo "Manyland Books" leidyklos reklamą, garsinančią tos leidyklos išleistą lietuvių rašytojo Igno Šeiniaus knygą anglų kalba "Rejuvenation of Siegfried Immerselbe".

Čia pažymima, jog Ignas Šeinis yra pasižymėjęs lietuvių rašytojas ir diplomatas. Taip pat trumpai atpasakojamas knygos turinys ir duoti keli atsiliepimai apie šią knygą. Knygos kaina 5 dol. Leidyklos adresas: Manyland Books, Inc., Box 266, Wall St. Station, New York, N.Y. 1005. Tame pačiame numeryje latviai garsina savo knygą "Latvian Literature". Ši latvių literatūros antologija apima 40 autorių 45

apysakas. Taip pat yra ir rašytojų biografijos, nuotraukos ir latvių literatūros apžvalga. Knygos autoriai — Niagara un-to prof. A. Rubulis ir New York State University College, Buffalo mieste, prof. M.M. LaHood. Latvių literatūros antologija turi 451 puslapį, kainuoja 7 dol. Ją išleido — Daugavas Vanags Publishers, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Kaip matyti, latviai šioje srityje yra pralenkę lietuvius, kadangi lietuviai dar neturi išsamesnės savo kūrybos antologijos anglų kalba. Gal "Manyland Books" leidykla, vad. Stepo Zobarsko, kuri išleido angliškai jau nevieną lietuvių autorius knygą, ateityje imsis šio darbo?

— ★ —

Lietuvių autorių anglų kalba išėjusių knygų tarpon įsiterpė ir

ISGANYMO ŽINIA. Lietuvių evangelikų sekminkų laikraštėlis, leidžiamas Melbourne. Nr. 1/15 — Sausis — kovas 1966 m. Leidžiamas rotatoriumi. Redaktorius ir leidėjas Stasys Tautvaišas. Adresas: P. O. Box 95, Clayton, Vic. Birutė Pūkelevičiūtė. AUKSO ŽASIS. Pasakiška trijų veiksmų komedija, 1961 m. Pasaulio Liet. Bendruomenės jaunimo dramos pirmoji premija. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje. 159 psl. Kaina \$2.00. Pagal šią knygą pastatytas ir lietuviškas filmas, ir ši knyga iliustruota iš filmo imtomis nuotraukomis. Viršelis Kazio Veselkos.

Bernardas Brazdžionis ir Benys Babrauskas. Lietuvių Beletristikos Antologija, II tomas. Veiklas stambus, kietais drobiniais viršeliais, 700 psl. Kaina 10 dol. Aplankas Pauliaus Jurkaus.

Šiame antologijos tome apimami daugiausia dabarties lietuviai autoriai. Čia su savo darbai reprezentuojasi virš 60-ties lietuvių autorių. Kiekvienas autorius pristatomas su trumpa biografija ir nuotrauka. Šis tomas, prisimenant ir pirmąjį Lietuvių beletristikos antologijos tomą, yra tikrai didelis įnašas mūsų literatūriniam ir kultūros gyvenime. Tiesa, ir anksčiau buvo leidžiamos antologijos, bet vis siauresnės apimties, bet šie du tomai reprezentuoja visą mūsų prozinę kūrybą ir yra nelyginant kokia mūsų prozos enciklopedija, iliustruota autorių kūrinių.

Aloyzo Barono romanas "Footbridges and Abysses". Šis romanas 1961 m. laimėjęs "Draugo" premiją ("Lieptai ir bedugnės" vardu) išleistas "Manyland Books" leidyklos Niujorke. Knyga turi 230 puslapių, kainuoja 5 dol. Šiai knygai prof. Charles Angoff yra parašęs įvadą, kurio pabaiga skamba taip:

"Footbridges and Abysses" yra didinga prozinė poema ne vien apie skaudžią bei garbingą Lietuvos istorijos dalį, bet liečianti visą epochą žmonijos istorijoje. Tai yra tragiška prozinė poema, bet ji kartu nuskaidrina ir išaukština ir ji yra labai svarbus įnašas į nesenančią žmonijos literatūrą".

ATVYKO STUDENTAI

VAIZDELIS IŠ NETOLIMOS PRAEITIES

Telegrama: "Atvykstu šeštadienį su draugu. Juozas Skardys".

Vienas trumpas sakiny, o minčių ir nerimo suklė. Miestas nedidelis. Kiekvienas čia naujai atvykęs žmogus tuoj pastebimas. O tuo labiau jauni vyrai studentai kris į akis. Dabartiniai valdžios žmonės visad turi budrias akis, o ypač tiem, kuriem nepatiki. Tokiem, jei nori duonos kashio, tenka būti itin atsargiems.

I stotį pasitikti neisiu. Susiras. Tik kad neklausinėt, kad nepakliūtų ant uoliųjų raudonosios spalvos šalininkų. Ir davatkėlė blogai. Tuoj dar šį vakarą, pasklūs naujiena: pas mūsų mokytoją Mantą atvažiuo svečių. Tikri ponaičiai. Bus iš Kauno. Negerai, bet ką padarysi. Ir ką tas Juozas sugalvojo! Kai man reikia, aš pats nuvyksiu į Vilnių ar Kauną. Tai kitas reikalas. Dideliame mieste svetimas veidas nerėžia akių.

Kreipiuosi į dvi kolegas mokytojas — Jonę ir Birutę. Jos turi trijų kambarių butelį. Paruoš vakariene, o mes trisė užsimeis. Taip bus geriau. Kolegės mielai sutinka. Ir jom pramoga, o juk šeštadienis. Dabar viskas kitaip. Nelinksmas, žmonės vienas kito priveigė. Jos naujokės, tik pirmi metai mokytojaus gimnazijoje. Jonė iš viso, tik tik šiemet pradėjo, o Birutė atkelta iš Kauno kazimieriečių.

Begalvojant ir beplanuojant ir vakaras. Greitai ir traukinys. Gerai, kad dabar anksti temsta. Tai ir mano svečiai nebus taip ryškūs. Pabarškina į langą, ir girdžiu

kaimyno Kaplano balsą. Turis man svečių. Tai tau ir pyragai! Po velniū! Ir reikėjo užpulti ant Kaplano. Dar šį vakarą žinos ir kompartija.

Atidariau duris. Juozas, kaip paprastai, linksmas ir sąmoningas. Vykstas pas tėvą kelioms dienoms su draugu, tai sumanę vakarą mies- te praleisti. Pas mane tik apsi- prausiti užėina. Supratau, kad tai atsargumui. Kaplanas šypsoi. Jam būvęs malonu svečiams parodyti klausiamą gatvę ir numerį. Tuoj suprast, kad manęs jieška. Ir jis traukiniu grįžęs. Su reikaliukais buvęs Kaune. Kartu išlipę stotyje. Matęs, kad svečiai dairoi, tai ir pasisiūlęs paslaugai. Iki pasimatymo draugui mokytojui. Linkis malonaus vakaro.

Likom trise. Tik dabar mane Juozas supažindino su savo kolega. Tai paskutiniųjų metų agronomijos studentas. Dotnuvoje prisijungęs. Vykstą užgavėnėms į Juozo tėviškę. Atšvesia sesers vardines ir vėl atgal į mokslius.

— Po šimts pykpių jūsų visas vardines! Reikėjo jums tą Kaplaną sutikti!

— Kad tu, Albinai, per daug baiminiesi! Jei taip, tai pasikalbam dėl reikalo ir mes vykstam.

— Kur?

— Užeisim pavakarotį kavinėn, o pernaktuosim viešbutyje.

— Tiek to. Esam visi pakviesti vakarienės pas dvi jaunas mokytojas.

Rūpesčius ir reikalus palikim rytojui

Juozas pralinksmėjo. Moteriškos

draugijos jis niekad neatsisako. Bet vėl rimtai:

— Reikalai tai dabar. Tegu mano bendrakeleivis eina išsimaudyti, o mudu pasikalbėsime. Pas mokytojas vyksim. Traukinys gi rytoj tik apie pietus išeis.

Pas mane užsukęs labai rimtu reikalu. Negalėjęs laukti, kol aš atvyksiu į Vilnių. Yra žinių, kad vokiečiai pulsią rusus. Lietuviškasis pogrindis turis būti perorganizuotas. Man užgavėnėm reikią nuvykti į Kauną ir sutikti ižnirierių Budrikį. Daugiau aš sužinosias Kaune.

Suraukiu kaktą. Budrikis man jau buvo minėjęs, kad greitai laiku daug kas paaiškėsia. Žinojau taip pat, kad Juozas turi ryšių su Vokietija, tikriau — su Vokietijos pasitraukusiais lietuviais. Kažkaip jiems vis pavyksta prašmugeliuoti žinias. Majoras Vizgirda, matyt, turi draugų tarp vokiečių, o šie perduoda žinias per repatriacinę komisiją Kaune mūsų ir jų patikėtiniams.

Dabar maudosi ir skutasi Juozas. Iš vonios kambario sklinda daina. Jis visad toks. Jaunatviška dvasia moka galvoje reikalus susikirstyti į atskiras kameras. Kai laikas kitiems dalykams, tai rūpestių patalpa uždaroma geležinėm spygom. Praveręs duris, Juozas man ir savo bendrakeleivui:

— Skambinkit panoms, kad tuoj atvykstam! Manai, kad mes čia pas tave ilgai murksosim.

— Viskas tvarkoj. Mokytojos mūsų laukia aštuntą valandą su vakariene ir patefono muzika.

Mantas.

— Puik! Visdėlto tu, Albinai galvotas žmogus. Turi širdį net tokiems, kaip mudviem su agronomu. Ir į savo bendrakeleivį:

— Agronome, duok nuo manęs Albinui kumščia į šoną. Tegu jis ir vyresnis, bet nesibijok. Matai, kad aš dar su skustuviu rankose, tai pats negaliu. Su tokiais ginklais ir pavojinga švaistytis.

O j mane:

— Tu, Albinai, atsilikęs. Dar vis su skustuviu gramdai barzdą!

— Per mano barzdą važiuoti tai lyg per rugienojus. Peiliukas atšimpa, o elektrinė paviršiumi slenka.

— Ach, nekalkėk niekų! Sakyk atvirai: ką vaiku išmokai, to ir žildamas nenori keisti. Žinau tavo užsispyrimą.

Neprotestuoju, nes būtų tik burnos aušinimas. Raginu Juozą tik paskubinti. Juk ir mums dar vieniems reikėtų po taurelę išlenkti. Ypač naujai pažinčiai su kolega agronomu. Pas mokytojas su dievų gėralais gali būti šykštu — jos taurelių nemėgsta, beveik blaivininkės. Aš gi turiu bonką puikaus kaukaziško vyno. Tai vienas dalykas, kas man patinka didžiojo tėvynė. Šeimnininkė, nugirdusi apie svečius, iškepė pyragaičių, kurie burnoje tirptė tirptai. Dalį jų reikės nunešti mokytojoms. Jos gi užkluptos ir, galbūt, nebus suspėjusios tokių skanėstų parūpinti. Kepyklose šiais laikais nieko gero nelikę.

Atsiranda ir Juozas, trindamas rankas. Jis visas išraudęs. Kur gi esąs mano vynas. Ir jis šis Stalino žovana branginas, pro šalį nepraleidžias. Į sveikatą! I mano sveikatą. Tegu būna taip. Į svečių sveikatą! Nesigina ir jie. Ir taip bonka tuščia.

Ruošiamės pas mokytojas. Juo-

zas smulkiai išklauskina: gražios, turi garbintojus, ką dėsto? Paudausius?

— Kur tau Viena buvusi ateitininkė, beveik vienuolė, o antroji turtoolio amerikono, smetoninių laikų Nevėžaičių burmistro dukė. Turi ir liuksusinį Fordą, tik su benzinu striuka.

Ir Juozas, ir draugas Agronomas nekantrauja. Tik einam greičiau. Bet dar j mane:

— Sakai, ji dailininkė! Padaryk protekiją portretui. Man bus malonumas pozuoti, o jai, lyg pamiršęs, paliksiu bent savąjį vaizdą!

— Katę maiše jau perki, Juozeli!

— Gi sakei, kad žavinga. Tavo skoniui pasitikiu. Tiesa, minėjai kad Nevėžaičiuose turėjo kažkokį teisininką! Algį Jurgelą. Kas su juo nutiko?

— Atrodo, kad bus išsiskyrę. Kartais užsimena ji, bet su kartėliu. Burmistro Paulavičiaus kiną ir namus raudonieji suvalstybino, tai ir meilė bus išgaisusi. Plikas liko ir notaras Jurgėla. Sūnus dabar kažkokią tarnybėlę Vilniuje gavęs, o teisė tai taip ir pakabinęs ant gembės. Juozui šios liūdnos ūkiškos šeimų žinios nedaro įspūdžio. Dabar jis tik ragina mane greičiau persirengti ir skubėti. Pats gi įbėga vėl į vonios kambarį ir lygina plaukus. Dejuoja, kad nepasikirps. Prašo mane kiek pagražinti apie smilkinus, padailinti kaklą. Grįžus į valgomąjį ir velkantis apsiaustus:

— Albinai, tai gal dar po stiklą vyno? Sakai, pas jas tokių dalykų gali nebūti.

Atkėmšu naują bonką ir nugėriam kiekvienas po trejetą stiklų. Čia ir vėl Juozas:

— Tai gal mes tau, Albinai, paki-

šam koją? Būk atviras.

Užtikrinu, kad man perjaunos, vos dvidešimt dievų, trijų metų, o man jau trečia dešimtis baigiasi. Bet Juozas įtartina šaiposi, pagaliau bažnias, kad nekies kojos, jei tik pamatysias, kad j mane kuri linkstanti. Pagaliau ir su agronomu būsią dar bėdos. Kaip jiedu pasidalinsią? Karvidėse vistiek dalininkė netiksianti, tai tegu geriau svetimų kalbų mokovė Birutė imas, jei jau aš užleidžias.

— Pasiutai, Juozai! Mergų dar nematęs, jau jas dalini, sau skiriesi.

— Tai žinai, Albinai! Ir tėvas mane jau nuo vaikystės mergikių vadina.

— Mergišius savo keliu, bet kad karštakošis.

— Na, gerai jau gerai! O dabar pone pedagoge, pone agronome, einam pas panas! Agronomas vėlnia mislija — tyli visą vakarą. Ko gerio paverš man dailininkę! Sprandą nusukusi tada jam.

Kolegės mokytojos sutinka labai šiltai. Galėjai iš karto pastebėti, kad žmogus žmogui patinka, tegu ir žengiant per oficialųjį supažindinimo slenkstį. Juozas tai apskritai jau toks, kad jis visur tuoj namuose. Iš karto išdrožė, kad nei vardu, nei pavardžių nereikia — viską iš manęs žinas. Jonę atpažino iš karto ir:

— Juozas Vidmanta, paskutinių metų humanitaras, smetoninis atšagazinti per oficialųjį supažindinimo slenkstį. Pakelini pas seną tėvą, laimingai užkliuvęs pas jūsų kolegą Albiną Mantą.

Atsisukęs j mane:

— Ką dar pridėti? Tiesa, čia mano draugas agronomas, žirgų veislės gerintojas. Patariau būti su juo atsargiau. Paprastai jis tyli,

(Pabaiga psl. 4)

MELBOURNO LIET. NAMAI

Vasario mėn. 6 d. Lietuvių Namų vadovybė sušaukė organizacijų vadovų pasitarimą naujai įsigytų namų naudojimo reikalui. Į šį pasitarimą beveik visos organizacijos atsiuntė savo atstovus. Pasitarimui pirmininkavo A. Ljubinas, sekretoriavo N. Butkūnas.

Lietuvių Klubu Tarybos pirm. J. Petrašiūnas supažindino su namų įsigijimo eiga ir šiandienine būkle. Jis sakė, kad prieš keturis mėnesius Jūs buvote pakviesti višai netikėtai apžiūrėti ir įvertinti numatomus pirkti namus. Buvo malonu matyti, kad visi kvietieji atsilankė ir dar maloniau konstatuoti, kad visi dalyvavusieji pritarė tų namų pirkimui, neatsižūrindami į kainą, kuri ne vienam atrodė, kad ji yra ne pagal mūsų kišenę. Tačiau Jūsų nedviprasmiškas ir nuoseklus pritarimas savo padarė. Šiandien mes esame pilnateisiai šitų namų savininkai. Tiesa, mes esame įsiskolinę bankui vienuolika tūkstančių svarų, bet paskolos gražinimas yra taip išbalansuotas, kad pajamos už krautuvės nuomą pilnai padengia paskolos ir nušimčių mokėjimą. Mes Melbourne lietuviai drąsiai galime tvirtinti, kad įsigijome nekilnojamą turtą už 29,000 svarų ir ta suma praktiškai yra išmokėta. Mes paskolai gražinti neturėsime pridėti nei cento. Tai yra pasididžiavimo vertas reiškinys, nes įrodėme, kad mokame vieningai siekti užsibrėžto tikslo atsiradus svarbiui reikalui.

Vieningai pritarėme šių namų pirkimui, vieningai prisidėjome prie lėšų teikimo, dabar atėjo laikas vieningai išspręsti įsiskūrimo klausimą.

Toliau Pirmininkas nušvietė pagrindinius uždavinius namus panaudojant įvairioms veiklos sritims, įsiskūrimo galimybes bei organizacijų pareigas namų atžvilgiu. Lietuvių Namai yra pilnai pajėgūs patenkinti mūsų bendruomenės organizacinius, kultūrinius, religinius, mokslo, sporto ir kitus reikalus. Turėtume išsiaiškinti, kaip šis naujas mūsų židinys galėtų sudaryti palankiausias sąlygas įvairiai organizacijų veiklai vykdyti.

Lietuvių Klubu Taryba svarstė organizacijų pageidavimus gauti kiekvienai iš jų atskirus kambarius. Ji nutarė įrengti porą reprezentacinių kambarių ir nedidelį kambarių pasikrovis vadovybės. Taryba mano, kad kiekvienai organizacijai vadovybei daugumoje reikalingas tik tam tikram laikui kambarys, kur ji galėtų ne-

kludomai svarstyti savo veiklos planus ir nuolatine vieta pasidėti savo byloms. Šitas sąlygas gali gauti visos vadovybės. Taryba siūlo visą antrą aukštą įruošti reprezentaciniai, kur būtų kambariai visuomenei, jaunimui bei bibliotekai — parodomis. Jais panaudoti turėtų teisę visos organizacijos, kai atsiranda ypatingas reikalas gausnesniam būriui susieiti.

Melbournio Liet. Klubu Taryba numato nemažai darbų šiuose namuose ir neišvengiamai reikės dar tam tikslui lėšų. Todėl Taryba kviečia kiekvieną organizaciją kuo efektyviau prisidėti prie minimų reprezentacinių kambarių įrengimo. Pritaikymo ir įrengimo darbai bus vykdomi pagal mūsų architektų paruoštus bendrus visam namui planus.

Jau šiandien namai gražiai patarnauja įvairiems susirinkimams, repeticijomis, minėjimams, pasiūkimams ir privatiems pobūviams. Teks tik ateity paruošti ir didesnę salę, tinkamą platesnio masto baliams. Šiandien tegaliama tik 200 asmenų linksmintis.

Lietuvių Namuose yra koplyčia, kuri gali puikiai patarnauti nedidelioms religinėms pamaldoms. Ši koplyčia galės pasitarnauti tiek katalikams, tiek protestantams. Kun. P. Vaseris mano, kad gal šiuo tarpu pasinaudos gegužinėms pamaldoms. Būtų gražu, kad ir evangelikai susiburtų krūvon ir atliktų savo pamaldas gimtąja kalba. Už koplyčios naudojimą Taryba neims mokesčio.

Taryba pasiryžusi sudaryti sąlygas ir savaitgalio mokyklai jei būtų čia steigiamą.

Mūsų sportininkai yra gerai susitvarę ir turi neblogas sąlygas patogiose australų klubų patalpose. Bet mažesnio masto sporto šakoms galėtų ir Liet. Namai patarnauti, k. a.: stalo tenisas, šachmatai ir kt.

Finansinėje srityje daugiausia aktyvumo rodo M. L. Klubas ir Kooperacinė Kredito Dr. ja "Talka". Lietuvių Namai gali puikiai patarnauti "Talkai" su savo įstajom ir nedegamu seifu. M. L. Klubas irgi tikisi turėti nemažą pajamų, o ypač kai bus namai išpuošti ir pritaikyti. Jos numatomos iš patalpų nuomos bei iš kiosko pelno, kuriame bus galima gauti gaivinamų gėrimų bei kitų smulkesnių prekių bei užkandžių.

Patalpos bus nuomojamos įvairioms progoms. Liet. organizacijos naudosis šiomis patalpomis nemokamai, jei parengiami ruošiami be mokesčio, be pelno. Už naudojimą patalpų privataus pobūdžio reikalams bus įmata tam tikra nustatyta nuoma.

Baigdamas savo žodį pirm. J. Petrašiūnas priminė ir organizacijų pareigas namų atžvilgiu. Paragino visus laikytis tvarkos ir švaros, kad būtų mažiau išlaidų namus išlaikyti ir juos prižiūrėti. Namai dideli ir administracinės išlaidos bus didelės. Tad nepamirštinas taupumas su šviesa. Baigdamas pasidžiaugė vieningumo dvasia ir palinkėjo, kad Lietuvių Namai būtų mieli ir artimi visiems lietuviams ir apjungtų mus visus į vieną gražią darnią šeimą.

Po Pirmininko žodžio pasisakė įvairių organizacijų atstovai. Jų tarpe kun. P. Vaseris, J. Valys, L. Barkus, L. Baltrūnas, A. Mikaila, Vl. Jakutis, V. Šalkūnas ir kiti davė sugestijų kaip geriau namus pritaikyti bendruomeniniams reikalams. Klubu Taryba atsižvelgiant į visų pageidavimus galės pagal galimybę patenkinti juos. Šis pasitarimas praėjo pozityvioje ir darnioje nuotaikoje.

SKAITYTOJO BALSAS

KULTŪRA IR POLITIKA

PASTABOS PRIE V. MARTIŠIAUS STRAIPSNIO "KULTŪRA IR LAISVĖ"

Gerb. Redaktorium,

susižavėjau Vasario 16-sios numerį paskelbtuoju V. Martišiaus straipsniu "Kultūra ir laisvė" (M. P. Nr. 6). Ypač mane jaudino tiesus ir atviras jauno žmogaus pasisakymas vertinant nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Autorius pabrėžia, kad gal mes nepriklausomo gyvenimo metais permaži pasireiškėme kultūriškai. Rutuliodamas savo mintį straipsnio autorius išveda toliau logiškas išvadas — esa, jeigu lietuviai būtų išsilauginę pasaulinio garso ir reikšmės mokslinių ir kūrybinių asmenybių, tai tas greičiausia būtų pastoję kelią priešui Lietuvai okupuoti. Sakytiau, išvada yra per daug drąsi ir tuo pačiu nevisai teisinga. Mano akimis, kiekvienas banditizmas, ar jis būtų privatus, ar valstybinis, niekada nesiskaito nei su kūrybiniu, nei su moksliniu genijumi. Banditas grobia, mindžioja ir žudo be jokios

atrankos, ar tai būtų turtuolis, ar vargšas, ar mokyta, tik jeigu jis stovi jam skersai kelio. Niekas neginčys, kad tokie prancūzai ar norvegai neturėjo panašų kultūrinių barjerų, bet tas nesulaukė Hitlerio. Taip ir su mumis: jeigu mūsų mokslininkai būtų vieni einętinai arba rašytojai Nobelio premijininkai, vistiek, garantuojau, tas nebūtų sulaukęs Stalino arba rusų ekspansijos Lietuvos sąskaiton.

Bet yra p. V. Martišiaus teigimo ir antroji pusė. Turint pasaulio tautų tarpe didelį mokslinį ar kūrybinį kreditą kad ir pavergtai šandie lietuvai būtų visai kitokios laisvųjų tautų pažiuos ir atsinešimai. Prieš kreipdamiesi į kokias nors tarptautines istaigas mes visų pirmiausia turime prisistatyti, kas gi mes, lietuviai, tokie esame. Tuo tarpu turėdami didelį kultūrinį kapitalą mums šio prisistatymo visai nereikėtų. Tačiau

da būtų visai kitokia kalba be didelių įžangų. Be abejo, gal net ir kitaip būtų su mumis ir mūsų reikalavimais skaitomasi.

Bet juk politika net ir šiais atominiu amžiaus laikais tebėra barbariškumo stadijoje ir gal dar turės praeiti šimtmečiai, kol valstybės pasieks tokio kultūrinio lygio, kaip kad dabar pasiekę atskiras žmogus, kuris pripažįsta įstatymus ir patiki savo interesus spręsti trečiajam. Sutikdami su p. Martišium, kad lietuviai permaži išvystė savo kūrybines galias ir dėl to nesukūrė kultūrinio pylimo prieš užpuoliką, imkime kitą pavyzdį — čekus. Niekas neabejoja, kad savo nepriklausomybės metais čekai išvystė savo kūrybinį potencialą labai plačiai. Palyginamai jie pasireiškė labai genialiai ir su savo kūryba, ir su kūrė krašte sau lygios Europoje neturintį pramonę, ir gyvenimo standartas buvo aukščiausiai patatytas, vis tik tas tarptautiniam banditizmui nepastoję kelio ir šandie Čekoslovakija yra panašioje padėtyje kaip ir Lietuva.

Reikia tačiau sutikti su p. V. Martišium, kad tautos kultūrinis pranašumas turi labai didelės reikšmės, bet jis daugiau tautai garantuoja vitalinę ir kultūrinę ateitį, bet ne politinį saugumą. Jeigu nepriklausomą Lietuvą būtų daugiau dėmesio kreipta į krašto ir tautos kultūrinį lygį, o ne tiek į militarinį saugumą, šandie lietuviai net ir okupuoti jautųsi pranašesni už rusus (ir praktiškai jie tokie ir yra!).

Šios mano pastabos yra daugiau p. V. Martišiaus straipsnio papildymas, bet ne kritika.

Justus

SVEČIO PASTABOS

KUN. P. URBAITIS RAŠO

ALB Perth apylinkės valdybos prašomas kun. P. Urbaitis, prieš aplėsdamas Australiją, trumpai aprašo savo įspūdžius.

"Kaip šiek tiek pasaulio mačiui namas buvo belikę susipažinti su taip vadinamų kengūrų, emių, dingo žemė — nuošaliaja Australija.

"Jungtinės Amerikos Valstybėse daug kur sutikti buvusieji Australijos lietuviai savo nepaprastu nuosirdumu ir raginimais daug prisidėjo prie pirmojo lietuvių salegio atsilankymo Pietų Pacifike.

"Turiu prisipažinti, kad ne tik man, bet ir daugeliui šitas kontinentas gali būti "atrasas" tik asmeniškai jame atsilankius.

"Taip pat apie čionykščių tau-

ŠVENTOJO RAŠTO PIKTNAUDOJIMAS

Kaip kartais išeina, kada žmogus nestudijavęs teologijos ir šv. Rašto, pradeda švaistytis Evangelijos žodžiais, dargi bando pagrįsti jais savo išvedžiojimus — galime rasti, skaitydami "Mūsų Pastogės" Nr. 6 (875) vedamąjį. Jo autorius straipsnio pabaigoje, pacitavęs kelius Evangelijos žodžius ir nutylėjęs kontekstą, padaro išvadą, kad Dievas nesąs veiksmas, bet tik žodis įprastai prasme. Tuo pačiu laiku jis tvirtina, kad... "tik žmogui būdinga veiksmas"... Vadinasi, autorius priskiria žmogui ypatybę, kurią paneigia Dievuje. Tuo pačiu jis laiko žmogų bent vienu atveju pranašesniu už Dievą.

Tikrumoje, biblinis "žodis" reiškia ką kitą. "Žodis" čia reiškia gyvąjį Dievą, kuris viską su tvėrė ir kuris nuolat veikia, savo veikimu visą išlaikant. Tai aiškiai suprantama iš tos pačios Evangelijos tolimesnių žodžių, kuriuos vedamojo straipsnio autorius nutylėjo, ir iš kitų šv. Rašto tekstų.

Gi kas bando šv. Rašto posakius atplėsti nuo konteksto, pasirenkant tai, kas jam patinka, visą kitą nutylint, gali šv. Rašte išskaityti keisčiausias nesąmones, bei Dievo žodį suprofanuoti.

Pavyzdžiui, jei kas pasirinktų sau žodžius: "Judas nemetęs si-dabrinius šventykloje, jis išėjo ir nuėjęs pasikorė." Mt. 27,5. O kit-oje šv. Rašto vietoje vėl pasakyt-o: "Eik, ir tu daryk panašiai." Lk. 10,37. Ar ne būtų nesąmonė, jei kuris aukščiau paminėtus žo-džius, nutylint kontekstą, išsiaiš-kintų paradižiui ir padarytų išva-das?...

Taip pat, minėtas autorius, no-rėdamas, galėtų pacituoti šv. Raš-tą, kuriame aiškiai pasakyta: "Nėra Dievo", praleisdamas prieš

tai einantį kontekstą: "Neiš-mi-n-t-i-n-g-a-s-i-s sako savo širdyje: "Nėra Dievo". Ps. 13,1.

Darosi juokinga ir graudu!

Kun. S. Gaidelis S.J.

PRIERAŠAS. Be reikalo gerb. kun. Gaidelis publicistiniame straipsnyje ieško teologijos ir ištūri šventraščio iškreipimus. Pagaliau šitoji mintis, kad dieviškoji būtis reiškiama per žodį, o žmogiškoji per veiksmą, pas mus nėra visai nauja. Bene pirmasis šitą sugretinimą (Evangelijos — "Pradžioje buvo žodis" ir Goethes "Am Anfang war die Tat" — Pradžioje buvo veiksmas) iškėlė žinomas mūsų filosofas ir teologas Dr. A. Maceina savo kultūros filosofijoje, tuo užakcentuodamas kaip tik tai esminę skirtybę tarp Dievo ir žmogaus. Rašė nepasakytą, kad Dievas darbuosi laboratorijoje, kol išgavo spindulį, bet tik tarė — "Tepasidaro šviesa". Reiškia, dieviškai būčiai reikėtų užtenka žodžio, gi žmogus, išreikšdamas švą būtį, griebiasi veikimo. Kai Dievui žodis yra drauge ir mintis, ir būtis, ir veiksmas, tai žmogui žodis tėra tik savojo "aš" ir būties apraiškų simbolis, kuo jis negali nei remtis, nei save atskleisti. Tam būtinas veiksmas. Ir tai, ką žmogus yra sukūręs, jis sukūrė ne žodžiais, bet darbais. Tad kur čia šventraščio piktnaudojimas?

Šita prasmė ir mano buvo pasakytą aname straipsnyje, kad mūsų lietuviškai veiklai reikia daugiau darbų, o ne žodžių. Kalbame labai daug, bet už tų mūsų kalbų nestovi dieviškoji galia, kuri be veikimo šas paverstų darbais. Dėl to mes ir esame žmonės, kad veikime, o ne kalbėtume!

(v.k.)

LAISKAI IŠ N. ZELANDIJOS

VAITAMO URVUOSE

IEVA DIDŽYTĖ

Po gražaus savaitgalio Auck-lande ir salų įlankoje kėlėmės la-bai anksti ir, kaip buvo sutarta, vienas žmogus mus nuvežė pro Hamilton į Waitamo urvus ir ten mudvi paliko.

Pradžioje teko karštoje saulė-jė palaukti, kol ateis "maori gui-de" apvedžioti visus turistus po urvus. Lilija ir aš atrodė visai nesuinteresuotos tais urvais, nes mudviem merkėsi akys ir net tin-gėjome baidyti musės nuo veido, bet niekas nežinojo, kad mudvi per paskutines kelias dienas buvome beveik be miego.

Galų gale visus suleido į urvus. Viduj labai vėsu, lemputėmis ap-šviesta, tylu. Dabar aš jums ne-pasakosiu, kaip ten urvuose atro-dė. Jie gana panašūs į australi-skus urvus, kaip Bucham ir Aber-crombie Caves. Tik toliau pajėjęs užtikini Waitomo urvų stebuklą — žibantių kirminus. Nežinodamas, kas jie yra, manytum, kad matai žvaigždėtą dangų nakties metu.

Mes, nors ir žinodamos, pasijutom lyg naktniniame žygyje, ir turiu prisipažinti, kad beveik užmigau besiklausydama paaiškinimo apie tų kirminų keistą gyvenimą. Dar toliau pajėję turėjom sėsti į lai-velius, kuriais plaukėme visišk-oje tamsoje gilyn į urvą, kad pa-matytume viršų ir anai sienų pri-kibusių kirminų. Šį kartą net ne-buvo leista kalbėti, kad tie gyviai neišsigtų ir kad jų virškinimas nesustrukdytų. Mat, bevirškinant atsiranda jų švieselės. Buvo labai gražus vaizdas ir ypatingai pas-laptinga, kad taip tamsu ir tylu. Girdėjosi tik lengvas vandens pliuskimas į valtėlės šonus. Rei-kėjo sau įgnybti, kad neužmig-tum.

Viena australų šeima mus grą-žino į Hamilton, kur Harley šei-moje žadėjome apstoti. Ponia Harley yra lietuvė, turi du ma-žus puikius berniukus. Su jais greit susigvyvenome, ir bus gaila rytoj išvažiuoti.

Hamilton miestas man beveik geriausiai patinka iš visų iki šiol lankyto miestų. Jis yra prie upės, turi daug gražių namų ir dar-žų ir visokių patogumų. Čia net universitetas statomas. Skurde-niuose kvartaluose matysi viso-kiausių rasių ir tautybių žmonių. Tvorelės aplink namus yra žemos taip kad visų kaimynų kiemus ga-li matyti ir taip jaučiasi šeimyni-ska ir draugiška. Gatvėse ir kie-muose daug mažų vaikų.

Jeigu pajėgsime rytoj iš miego pabusti, p. Harley žada mus nu-vežti į Tauranga — tai kurortas kitoje salos pusėje. Lilija dar ra-šo laiškus, bet matau, kad ji ilgai plunksnos rankoje neišlaikys. Labanakt!

niuosius sušelpiti. "Australijos lietuviai rimtai ryžtasi vieningai dirbti. Jie užjaučia ir žada paremti ypač mū-sų jaunimą dabar Jaunimo Metais net ir tolimoje Europoje."

Kun. P. Urbaitis

Atvyko studentai

(Atkelta iš psl. 3)

bet visi žinom giliai sietuvę — len-gva joje paskeisti.

Ir paėmęs jį už rankos, tuoj nu-kreipė jį į Birutę, lyg taip jau Dievo lemta.

Sueinam į svetainę. Puikiai ir gausiai paruoštas stalas su šal-tais užkandžiais, su grafinu vidu-ryje. Patefonas groja kažkokią klasinę serenadą. Užkandžiaujam ir gurkšnojame. Juozas lipie prili-po prie Jonės, o mums su agrono-mu liko Birutė. Bet vis dėlto visas penketas kartu, jokio aiškaus atsi-dalinimo. Juozas išlieka džentel-menais. Patefonas nusikratė klasi-kų ir dabar nenuilstamai vertė kilnoti kojas fokstrotui, tangui ar šliaužioti anglių valso taktan. Pro-tarpiais padainuojam. Nuskamba studentiškos ir kariūniškos dainos. Ir taip ilgokai po vidurnakčio. Gaila, bet reikia atsiveikinti. Stu-dentai pasižada pirma proga vėl atvažiuoti į mūsų miestą. Mokyto-jos dėkoja prablaivinus pilkąją kasdienybę. Juozas, jau kelis kar-tus per vakarą paslapčia paragavęs Jonės lūpų svaigulio, dabar koridoriuje visiem matant pasibu-čiuoja. Likusieji trys plovame. Žmonės, sakome, nesnaudžia.

Esame gatvėje, einame nakvy-nės pas mane. Vos keliolika žings-nių paėjus, mus užkalbina du vy-rai. Vienas milicininko uniformoje, o antrasis, atpažįstu, pats kompartijos sekretorius. "Sveikas drauge mokytojai!" Vėlyvi paukš-čiai. Iš kur mes einą. Pasakau. Taip, jie nujaute ir girdėjo. Ko-kios dainos buvę dainuojamos? At-

sakau: — Dainavom, kokias mokam.

Argi kaikuriuos dainos dabar drau-džiamos? Iš kur žmogus gali žino-ti! Naujų dainų dar nebuvo pro-gos išmokyti, nėra išleista jokio dai-nų rinkinėlė. Sekretorius ir mili-cininkas tylėjo. Palinkėjau labos nakties, ir mes nužygiavom. Bet blinkstelėjo galvoje — tuo reika-las nesibaigs. Pradės teirautis, iš-knis Juozo Vidmanto biografiją, o tada jau įtarimas. Kad manim nepasitiki, tai gana aišku. Juozo gi dėdė vyskupas, pats jis buvo aktyvus "Ramovės" korporantas, dar rašinėjęs nepriklausomų laikų spaudoje, o ypač dažnai "Trimite" — šaulių savaitraštyje.

Pasišnibždu su Juozu ir susto-jus:

— Bičiuliai, grįžkit pas moky-tojas ir pasiprašykite apnakvyni-nami. Paaššinkit joms situaciją. Taip bus geriau visiems. Atsiskiri-riame.

Rytą, apie aštuntą valandą, skambina kolegės moteriškaitės. Naktį buvusi pas jas krata, stu-dentus išsivedė. Nors ir sekmadiė-nio rytas, vykstu į kompartiją. Surandu kabinete patį sekretorių. Jis labai oficialus.

— Ką čia pridarėte praeitą nak-tį? — klausia manęs.

Patraukiau pečiaus ir pareiškiu nusistebėjimą dėl tokio klausimo.

— Ko tie studentai buvo atvykę pas patį?

— Man naujiena, kad studentai buvo atvykę pas mane.

— Nesibijokit! Draugas pats su

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

“VARPO” PASTANGOS

VARPAS — SOUTHERN
CROSS 46-43

Taškai: Milvydas 14, Ziedas 12, Soha 10, Ališauskas 8 ir Kazlauskas 2.

VARPAS — PARAMOUNT
31-32

Po gražios kovos priešas laimėjo tolimu metimu paskutinę sekundę.

Taškai: Milvydas 11, Soha ir

Kazlauskas po 6, Šimkus 4, Ališauskas ir Ziedas po 2.

VARPAS — MYER 45-34

Išvysčius spartą ir gerai dengiant nesunkiai laimėta, nors paskutinės 2 min. likome tik su trim žaidėjais.

Taškai: Skimbirauskas 16, Soha 11, Ziedas 6, Šimkus 5, Ališauskas 4 ir Kazlauskas 3.

(va)

Vyties pirmoji vyrų komanda,ėjusi be pralaimėjimo pirmą kartą pralaimėjo prieš North komandą. Žaisdami nepilnu sąstatu pralaimėjo 34-56 (17-19). Taškai: K. Jaunutis 14, R. Daugalis 10, E. Pocius 5, A. Radzevičius 4 ir A. Jonavičius 1. Silpnai buvo žaistas antras puslaikis.

“D” grupės komanda pralaimėjo prieš Wakerville Meth. 21-25 (6-9) rezultatais. Taškai: A. Palaitis 10, J. Smit 6, V. Straukas 4 ir R. Jablonskis 1.

“G” grupės komanda laimėjo prieš Grote St. Raptist 24-23 (10-13) rezultatu. Taškus pelnė: G. Andrew 8, A. Reivyitis 5, T. Ford su D. Andrew po 4 ir A. Bernaitis 3.

Jaunių iki 16-kos metų komanda pralaimėjo 23-30 (11-9) prieš

Torrens. Taškus pelnė A. Jonavičius 18, P. Shaw 3 ir R. Jonavičius 2.

Merginų pirmoji komanda sužaidė su West, galima sakyti, draugiškas rungtynes. Pirmąjį puslaikį vytietais niekaip negalėjo surasti krepšio ir buvo vienu metu rezultatas 4-20 mūsų šūkių naudai. Puslaikis užbaigtas 10-20. Antrasis puslaikis priklausė mūsų merginoms. Buvo tiek paspausta, kad porą sykių rezultatas buvo lygus. Galimybė laimėti turėta iki paskutinių sekundžių. Blogas baudų metymas ir nevykęs pirmo puslaikio žaidimas nulemia vieno taško pralaimėjimą. Rezultatai: 31-32 (10-20). Taškus pelnė: N. Vyšniauskaitė 12, M. Šiukšterytė su G. Krivickaitė po 6, M. Lapienytė 4 ir V. Jucytė 3. Šias rungtynes paminėjo Adelaidės dienraštis “Advertiser”.

Antroji mergaičių komanda ir toliau eina be pralaimėjimų. Ši syki laimėta prieš North 39-12 (16-10). Taškai: R. Tosvanis 15, K. Baškutė su L. Kuncaityte po 8, E. Lapienytė 4 ir M. Matiukaitė su I. Beinoravičiūtė po 2.

Jaunių mergaičių komanda nugalėjo Polonia 29-12 (12-8). Taščiūtė 10 ir R. Marcinkevičiūtė 2.

Antrą laimėjimą pasiekė Prieš Panthers, laimėta 18-7 (11-6). Taškus pelnė: V. Jucytė 10, I. Beinoravičiūtė 4, R. ir N. Marcinkevičiūtės po 2.

Krepšinis Adelaidėje labai išpopuliarėjo. Komandos jau skaičiuojamos šimtais. Krepšinio Sąjunga jau turi keturius stadionus ir dar eilę numatyta statyti — užplanuota. Galima sakyti, kad kas metai įrengiama po vieną žaidimo aikštę (stadionuose po stogu). Be to ruošiamasi pastatyti centrinį stadioną 6.000 žiūrovų talpos. Galbūt, kad ir pinigais sumetimais tarp sezonų beveik nėra tarpo, ypatingai toms komandoms, kurios žaidžia finaluose.

— ★ —

Vyties sporto Klubas žiemos sezonui užregistravo net devynias krepšinio komandas. Iš jų bus trys vyrų, viena jaunių iki 16-kos metų, viena jaunių iki 14-kos metų ir viena jaunių iki 12-kos metų, ši komanda žais taip vadinamą mažąjį krepšinį.

Mergaičių viena komanda žais aukščiausioje Pietų Australijos divizione, antroji žadama perkelti į II-rą divizioną ir trečioji bus jaunių iki 16-kos metų.

— ★ —

Maloni vytietais staigmena tai vėl įsijungus į krepšinį visiems pažįstamo Kesto Jacunskio. Ši syki Kestutis atsivedė ir savo du sūnus — dvynukus. Be savų “vyrų” dar atsivežė giminių vaikų ir visus juos treniruoja. Kesto žaidėjai dar ne visi pajėgia dainuoti iki lanko kamuolių, nors jie turi žemesnius krepšius bet tai laikinas reikalas. Šie “vyrų” dar labai jauni 6-8 m. bet kaip jų trenerio, taip ir jų pa-

“KOVO” VEIKLOJE

KOVAS — LATVIŲ SPARS
27:25 (16-17)

Vyrų pirmenybių rungtynėse koviečiai iš eilės atsiekė antrą puikią pergalę, laimėdami prieš stiprią ir aukštą latvių Spars komandą. Rungtynės pradamos gana lėtai, kadangi Burwoodo, kaip ir daugumos naujųjų gimnazijų salių yra per siauros, todėl aukštągiams latviams yra palengvintas dengimas. Pirmuosius taškus tolimu metimu daro Lukoševičius, ką vėliau išlygina latviai ir taip visą pirmąjį puslaikį taškų santykis yra apylygis, nors jau vienu laiku latviai buvo užsiplešę net šešių taškų skirtumu.

Antrąjį puslaikį mūsų žaidėjai daugiau susispaudžia ir visas rungtynes įstengia išlaikyti nors ir mažą persvarą savo naudai. Paskutinėse žaidimo sekundėse Kovas dar veda trimis taškais, tačiau latviai įmetus krepšį santykis suvėlinamas iki vieno taško. Jau švilpukui skelbiant žaidimo pabaigą, latvis padaro dvi baudas Daniškevičiui, iš kurių viena išnaudojus, rungtynės baigiasi dviejų taškų pergalė. Šiose rungtynėse komanda neparodė pilno savo gerumo ir komandoje jautėsi jaudinimasis. Taškai: Lukoševičius 14, Andriejūnas 6, Daniškevičius 4, Liutikas 2, Kraucevičius 1.

J U O K A I

PUOŠIMASIS

Buvusi garsi artistė, pasiekusi senesnio amžiaus, buvo paklausta jaunos aktorės: — Kodėl tamsta taip kukliai rėdoties?

PARUOŠĖ B. WILSON

čių pastangos labai geros. Idomu stebėti jų pirmus mėginimus krepšinyje ir paties trenerio kanybę juos bemokinant. Už kokių metų paklus dabar visur beriedas kamuolys, ir tikrai sumažės — pažemės krepšiai... Galbūt, Kesto pėdomis paseks ir kiti tėveliai — veteranai.

— ★ —

Pietų Australijos jaunių mergaičių rinkinei sudaryti ruošiamos treniruotės, kurias lanko G. Krivickaitė, V. Jucytė, N. Vyšniauskaitė ir M. Lapienytė. Iš pradinio didelio žaidėjų skaičiaus kiekvieną savaitę nubirinama žaidėjų. Vytietės dar visos laikosi ir tikriausiai pora gal ir daugiau pateks į rinktinę.

— ★ —

Buvęs Vyties Valdybos narys, krepšininkas ir dar dabar aktyvus tinklinio žaidėjas Gediminas Rakauskas su žmona ir su vaikais apvažinėjęs Ameriką sugrįžo į Adelaidę. Jisai nekokios nuomonės apie Chicago ir labai geros apie Kaliforniją. G. Rakauskas yra gana didelės statybos firmos Adelaidėje savininkas.

B.N.

DAR NEVĖLU

Sekmadieniai šiuo laiku Newtowno Policijos salėje yra tikrai užkariauti sydneyješkių lietuvių sportininkų. Nuo ankstyvo ryto vyrai ir moterys dirba išsiuose, kai nuo pietų jaunieji berniukai ir mergaitės pradeda mokintis krepšinio meno.

Darbas tikrai eina pilnu tempu. Šiuo metu vyrai, moterys ir mergaitės dalyvauja australų pirmenybėse, kai kitą sezoną ir berniukai bus užregistruoti. Sydneyje Kovas ir krepšinio vadovai kviečia visus lietuvių tėvus leisti savo vaikus į lietuviškas krepšinio treniruotes, vykstančias jaunims nuo 1 val. 15 min. Newtowno Police Boys Club salėje, Erskineville Rd., Newtown.

Dar tikrai ne vėlu jauniems berniukams ir mergaitėms pradėti žaisti krepšinį, kad vėliau šio mūsų tautinio sporto išmokus, metų gale kartu su kitais keliais šimtais lietuvių jaunuolių ir Sydneyje jaunėji sportininkai rastų sau bendrus sportinius kitų miestų draugus-ges. Kaip matėme iš Geelongo, lietuviškas sportinis gyvenimas ir visos sportinės varžybos, kuriose dalyvauja jau jaunoji mūsų karta, gali būti pavaldys kitiems savo drausme, susiklausymu ir pareigingumu.

Brangūs tėvai, ilgai negalvoję atvežkite į treniruotes savo vaikus, o vėliau patys galėsite įsitikinti lietuviškojo sporto naudingumu jauniems.

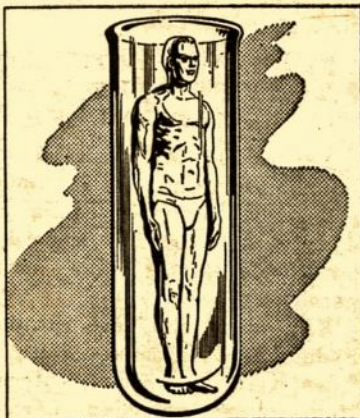
L.

LAISKAS REDAKCIJAI

PONUI MŪSŲ PASTOGĖS
SPORTO SKYRIAUS
REDAKTORIUI

Šių metų pradžioje man teko stebėti Jaunimo Kongresą ir Studentų Suvažiavimą Sydneyje ir skaityti išsamius bei kritiškus aprašymus spaudoje apie Sporto Šventę Geelonge. Esu susidaręs vaizdą, kad tiek Sydneyje, tiek Geelonge dalyvavo po apie 150 jaunųjų reprezentantų. Tenka pripažinti, kad Sporto šventės dalyviai savo pareigas sporto aikštėse atliko visu šimtu procentų, kai tuo tarpu su apgalvavimu tenka konstatuoti, kad į Sydney suvažiuavę jaunieji daugiausia mėgavosi paplūdimiuose ir naktiniuose parengimuose.

I D O M Ū S F A K T A I

Vanduo yra esminis žemės gyvybei elementas. Visos gyvos medžiagos — augalinės ir gyvulinės — daugiausia sudarytos iš vandens. Štai kad ir žmogus: jo kraują sudaro devynios dešimtosios vandens, raumenis — trys ketvirčiai, ir net jo kaulų masę sudaro vienas ketvirtis vandens. Žmogus turi nuolat papildyti savo organizmą skysčiais šviežiu tyru vandeniu.

Žemėje yra lygiai tiek pat vandens dabar, kiek jo buvo ir pačioje pradžioje — nei daugiau, nei mažiau. Vanduo nesusinaudoja, jis tik keičia savo pavidalą. Tais vanduo, kurį jūs geriate šandien, gal būtų prieš šimtmečius buvo lietaus pavidalu nukritęs kitoje žemės pusėje. Per visą žemę vanduo cirkuliuoja nepaliaujamai.

Tris ketvirčius žemės paviršiaus dengia vanduo ir atrodo, žmogui vandens neturėtų pritrūkti. Nelaimai, vos tik trys procentai viso žemės vandens yra gėlo, nesūriaus, kurio apie du trečdaliai užšaldyta ašigalių ledynuose. Pasaulio mokslininkai tiria galimybes, kaip pakelti geriamojo vandens kiekį žmogaus reikavimams. Ypač dėdama pastangų, kaip pigiausiu būdu padaryti geriamą jūros vandenį.

VYTAUTAS BERNOTAS, veteranas krepšininkas ir buvęs vienas iš gerųjų Kovo puolėjų, prieš kelias dienas gavo oficialų NSW Universiteto pranešimą, jog jis sėkmingai baigė inžineriją ir pasidarė dipl. inžinierius. Sydneyje sportininkai, atsiminę Vytautą, gali tikrai didžiuliu jėga nes studijuodamas vakarais ir augindamas gražią šeimą, jis ne tik įstengė baigti universitetą, bet taip pat pasistatęs puikius namus Bankstowne, jis nesvetimas ir lietuviškame Sydneyje gyvenime. Keista, bet gavus oficialų universiteto laišką, mūsų veteranas Vytautas susijaudino, kad žmona Laimutė manė, jog jo širdis iššoka. Neišlaikiusi, ji pati turėjo drebančiom rankom atidaryti voką ir... kartu su visais sveikinam miela Vyta ir linkim jam ir šeimai geriausios kloties.

KITAS KOVO VETERANAS ROMAS GENYS, ilgesnį laiką patostogavęs Sydneyje, labai greitai laiku numato laikinai palikti ne tik Sydneyje, bet ir Australiją. Būdamas kalnų tunelių specialistas jis dar su keliais lietuviams numato išskristi į N. Zelandiją, kur jau laukia naujas darbas. Geros sėkmės, Romai, žiūrėk per ilgai ten neužsikask tuneliuose, nes Sydneyje vistiek Sydneyje palieka.

KOVO KREPŠININKAS buv. N. Zelandietis J. Liutikas, šiuo metu atrodo kaip senovės lietuvis, mat jis prieš kiek laiko turėjo dvigubas lažybas ir pradėjo auginti barzdą. Vieną laimėjimą iš Kovo vicepirmininko jis jau turi, kai kitam dar trūksta poros savaičių, bet atrodo ir šį jis laimės, o tada arba Royal George hotelis, arba aštrus skustuvus...

NORS PAS MŪSŲ LIETUVIUS Australijoje irgi yra populiarius visokių biljardų žaidimas, tačiau mažai, turbūt, kas žino, kad yra ir tokie kišėniniai biljardai ir svarbiausia, kad šių kišėnių biljardų pasaulio čempionas yra lietuvis Juozas Balsis iš Amerikos, kuris antrus metus iš eilės laimėjo pasaulinį čempionatą Las Vegas mieste, kur nugalėjo negra S. Smith ir mažiau negu už trijų valandų baigminę kovą laimėjo \$4.000. Ši partija buvo rodoma per NBC televizijos tinklą Amerikoje.

KANADOJE GYVENANTI IRENA MACIAUSKAITE, kuri išteklėjusi už vokiečio vyro Piotrovski, yra viena iš iškiliausių Kanados sportininkių. Ji 1964 m. Kanadą atstovavo 100 m. bėgime ir užėmė 9-tą vietą. Šiuo metu ji jau pradėjo ruoštis 1968 m. Meksikos olimpiadai ir greičiausiai be 100 m. dar bėgs ir 400 m. Irena gimusi 1941 m. Skandinavijoje ir i Kanadą atvyko 1948 m.

KITA KANADIETĖ VIOLETA NESUKAITYTĖ, laimėjusi Kanados stalo teniso čempionės vardą, žaidė parodomąsias stalo teniso rungtynes Toronte, kai ten vyko rungtynės tarp Amerikos ir Sov. Sąjungos tinklinio rinktinės.

AUSTRALIJOS LIETUVIAMS nepamirštamas Amerikos Lietuvių Rinktinės krepšinio “virtuozas” Ed. Modestavičius, kuris su savo Chicago Neo-Lithuania krepšinio komanda laimėjo Chicago lietu-

vių turnyrą, be lietuviško klubo dar žaidžia ir už vieną geriausių Amerikos mėgėjų “Chicago Jamaica Saints” komandą. Su šia komanda jis neseniai dalyvavo tarptautiniame krepšinio turnyre Ispanijoje, kur dalyvavo Ispanijos ir Brazilijos rinktinės. Turėjo dalyvauti ir Sov. S-gos rinktinė, kuri paskutiniu momentu iš turnyro atsisakė. Už šią komandą taip pat žaidžia ir kitas lietuvis — W. Molis.

DIDYSIS BUV. AMERIKOS LIETUVIŲ RINKTINĖS juokdaris ir nepamirštamas “Eisim broleliai namo, namo” dainininkas Ed. Šilingas šiuo metu yra vienas iš geriausių Butler universiteto Indianapolisje krepšinio komandos žaidėjų. Nors ir gyvendamas toliau nuo didesnių lietuvių centrų, jis jų nepamiršta. Prieš kiek laiko jis savo universiteto korporacijos susirinkime amerikonom studentams kalbėjo apie Amerikos lietuvių rinktinės išvyką į Australiją.

GI BUV. RINKTINĖS ŠIRDIS P. ČEKASUSKAS šiuo metu yra St Hedwig gimnazijos Detroito mokytojas ir čia vadovauja visam gimnazijos sportiniam gyvenimui. Jo vadovaujama krepšinio komanda ir vėl pirmąją savo grupės gimnazijų pirmenybėse. Šio garsojo krepšinininko pėdomis seka ir jo jaunesnysis brolis, kuris žaidžia už šios gimnazijos rinktinę.

B. FISHER, jauniausias (22 metų) pasaulio šachmatų didmeisteris septintą kartą laimėjo Amerikos šachmatų pirmenybes, iš 11 galimų taškų surinkęs 8½.

LIETUVOS ŠACHMATŲ rinktinė (Mikėnas, Vistanekis, Lapienis, Uogelė ir kt.) kaip skelbia laikraštis “Fernschach”, užtikrintai pirmąją savo grupėje Europos koresp. šachmatų pirmenybėse, turėdama 26½ — 9½, CSSR — 23 tšk., toliau Šveicarija, V. Vokietija ir R. Vokietija.

PEREITŲ METŲ PABAIGOJ, žaisdamas tenisą viename amerikiečių turnyre susižeidė Amerikos liet. rinktinės treneris Vyt. Grybauskas. Trūkūs sausgyslei, teko koją operuoti ir dabar keletą mėnesių atsisakys nuo bent kokio aktyvaus sporto. Tikėkimės, kad žemaitiškas noras sportuoti nugalės visas ligas, ir Grybas vėl greitai pasirodys su vienokia ar kitokia raketė.

ŠIŲ METŲ LIEPOS 11 dieną 4-se Anglijos miestuose prasidės pasaulio futbolo (soccer) pirmenybių baigminės žaidynės. Kiekviename mieste varžysis keturios komandos taškų sistema. Pati baigiamė įvyks liepos 30 d. didžiajam Wemsley stadijone. Norint patekti į šį 16 geriausių pasaulio komandų skaičių varžybos vyko net 14-je grupių. Be varžybų kvalifikavosi tik Anglija, kaip pirmenybių organizatorė ir Brazilija kaip dabartinis pasaulio meisteris.

SOV SĄJUNGA jau dabar pradėjo pasiruošimus 1968 m. olimpiadai Meksikoje, suruošdama lengvosios atletikos pirmenybes Alma Atoje, kuri yra beveik tokiame aukštyje, kaip ir Meksika. Čia dalyvavo ir Lietuvos sportininkai, iš kurių Vyt. Jaraš numetė diską 56,80 m., gaudamas aukso medalį ir A. Aleksūnas 3-jų kilo-

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

PERTH

LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
MINEJIMAS

Vasario 20 d. kun. Kemešio rūpesčių ir pastangomis suruoštas Vasario 16-sios minėjimas, kuris prasidėjo maldykoje pamaldomis ir kun. Kemešio šiai dienai raitintu pamokslu. Pamaldose dalyvavo ir mūsų trispalvė.

Tuoju po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas čia pat parapijos mokyklos kieme po plačią išsiskojusiu fikusu. Minėjimui vadovavo kun. Kemešis. Įžanginį žodį tarė p. Tarkūnas, kuris pabrėžė, kad lietuviai priverstinai pasitraukdami iš gimtojo krašto išsinešė ir dalį skolos savo tautai, savo gimtajam kraštui ir jis negali lengva širdimi nusimesti nuo savo pečių tos skolos. O ta skola yra: mūsų vienybė, mūsų susiklausymas, mūsų bendruomeniškumas ir meilė savam kraštui ir kalbai.

Iš tiesų, vieningos tautos, kad ir mažos, kuri pati savęs savarankiškai nežudžiusi, bet trokšusi ir siekusi sau ir savo kraštui laisvės, svetimieji sunaikinti negali.

Toliau sekė jaunųjų Eugenijaus Stankevičiaus paskaita. Savo žodyje jaunasis paskaitininkas pabrėžė, kad laisvos Lietuvos problema yra mūsų visų problema ir "mes jaunimas būsimie laimingi, kada galėsime pamatyti tą mielą mūsų tėvų laisvą kraštą — Lietuvą".

Minėję minėjimo dalyje p-lė Kateivaitė su p. Garniu (jun.) padainavo keletą dainelių pritariant akordeonu p-lei Garnytei. Dar trumpą dalykį padainavo p-lė Skrolytė.

Pabaigai p-lė Gustaitė, J. Stankevičius ir Baronas padeklamavo po eilėraščių. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Tą pačią dieną kun. Kemešis paskelbė, kad Perth Lietuvių Jaunimas įsijungia į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metus.

A. Vembutas

PIRMIEJI "JAUNIMO
BIBLIOTEKOS" MECENATAI
AUSTRALIJOJE

Lietuvių saleziečių rūpesčiu organizuojama "Jaunimo Biblioteka" kun. P. Urbaičiui beiešint Australijoje susilaukę palankaus pritrimo. Šios bibliotekos pirmieji mecenatai Australijoje yra Perth ramovėnai (Vak. Australijoje), paaugoję šiam reikalui \$100.00. Knygų siunta skiriama Buenos Aires (Argentinoje) lietuviukams.

Taip pat iš Perth (W.A.) Vladas Dailys per Balfo Centrą Brooklyn, N.Y. išsiuntė \$100 vertės "Garbės Dievių" giesmynėlių Sao Paulo lietuviams Brazilijoje. Knygos pasiųstos T.T. Jėzuitų adresu.

Tai puikus tarpkontinentinis bendradarbiavimas mūsų jaunimo labui.

Jasas

CANBERRA

VASARIO 16-SIOS
MINEJIMAS

Vasario 16-sios — Nepriklausomybės šventės minėjimas praėjo pasigerėtinu pasisekimu. Nors ir trumpa minėjimo programa, prasidėjusi pamaldomis St. Patricks bažnyčioje sutraukė gana daug tautiečių.

Oficialioji dalis prasidėjo 4 val. p.p. Lietuvių Namuose Wattle St., Lyncham. Apylinkės pirm. p. Andriūška trumpai supažindinęs minėjimo dalyvius su šventės parengimu bei svarbia jo reikšme, paskvietė jaunimo atstovą p. V. Martišių skaityti paskaitas. Tai buvo si viena iš svarbiausių paskaitų, skaitytų Canberros bei jos apylinkės lietuviams. Teis. V. Martišius gerai žinomas ne tik Canberros lietuviams, bet ir gerokai už jos ribų, kaip jaunosios kartos atstovas jis daugeliu darbų yra prisidėjęs.

Šia proga nuosirdžiausią padėką apylinkės valdyba reiškia p.p. Grufams už padovanotą kumpį loterijai ir už vištą p.p. Valodkams, už produktus p.p. Valodkams, Kiličevičiams, Karpalavičiams ir Milkeraitienėi.

Širšė

Melbourn naujienos

VISUOTINIS MELBOURNO
APYLINKĖS NARIŲ
SUSIRINKIMAS

Pranešame, kad ALB Melbourn Apylinkės visuotinis susirinkimas šaukiamas kovo 12 d. 3 val. p.p. Lietuvių Namuose 50 Errol St., North Melbourne.

Susirinkimo darbotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas. 2. Mandatų komisijos sudarymas. 3. Susirinkimo pirmininko rinkimas. 4. Valdybos pranešimai: a) pirmininko, b) iždininko; 5. Kontrolės komisijos pranešimas. 6. Garbės Teismo pranešimas. 8. Naujos valdybos, kontrolės komisijos ir garbės teismo rinkimai. 9. Sumažėjimai, pasiūlymai bei kita informacija ir 10. susirinkimo uždarymas.

Apylinkės Valdyba kviečia tautiečius skaitlingai susirinkime dalyvauti įvertinant praėjusių metų veiklą ir nustatant gaires ateities veiklai.

Melbourn Apyl. Valdyba

VASARIO 16-TOSIOS
MINEJIMAS

Minėjimas pradėtas iškilmingomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Šv. Mišias atnaušo ir tai dienai pritaikant pamokslą paskaitė kun. P. Vaseris. Parapijos choras, vadovaujamas P. Morkūno, įspūdingai ir darniai giedojo mišių metū. Bažnyčioje dalyvavo organizacijų atstovai su savo vėliavomis.

Pats minėjimas įvyko Lietuvių Namuose. Jį pravedė šiais metais Jaunimo Kongreso komitetas. Įžangoje pasigirdo piano muzika. Ją sekė Elenos Paukštienės eilėraštis "Palikta Svajonė", kurį padeklamavo Dalia Statkutė. ALB Melbourn Apylinkės pirm. A. Liubinas trumpu žodžiu atidarė minėjimą ir pakvietė jį praversti JKK pirmininką A. Kazlauską. Šiai suglaustai nušvietė jaunimo veiklos pagyvinimo klausimą, įvykstantį šiais metais Jaunimo Kongresą Amerikoje bei aukų sukelimą atstovams j. j. Baigdamas pristatė klausytojams Martyną Didį, vieną iš veiklių lietuvių jaunimo atstovą, ilgametį jūros skautą bei tautininko pavaduotoją, tautinių šokių šokėją, kuris skaitė paskaitą "Jaunimo Metai".

Ponią

V. ZILINSKIENE,

Motinai mirus, nuosirdžiai užjaučiame.

A. ir V. Bieliauskai

dėjęs prie visuomeninės veiklos, įvairių parengimų, niekad nesitęsęs, neturįs laiko... Jo skaityta paskaita geru rezultatu papildė medžiagą iš kelių Europos Jungtines Amerikos Valstybes ir kitus kraštus.

Tenka pasidžiaugti tokiu darniu mūsų tautiečių supratimu, kurie taip skaitlingai dalyvavo šios šventės minėjime tiek bažnyčioje, tiek ir oficialiojo daly. Užbaigus oficialiąją minėjimo dalį buvo aptariamas atstovo pasiuntimas į Ameriką dalyvauti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese, kur tam tikslui atstovo kelionei jau renkami pinigai.

Pamaldų metu bažnyčioje ir minėjimo programoje dalyvavo "Aušros" choras išpildydamas diena skirtas giesmes ir dainas.

A.

GEELONG

BLYNŲ BALIUS

Kokios dekoracijos šiam baliui tikėtų? — buvo klausama. Ir jos parinktos labai geros: prie šeiminių stalo keturios didžiulės tarkos, o jų tarpe kabantys bulvės su ilgaisiais ūsais. Šonuos paveikslais pavaizduotas blynų kepinimas. Ugniakur kepa blynai, šalia berniukas ant suolo pasilpęs iškepus blynus tvarko kaip jam patinka — ant suolo ir po suolo, o moteriškė iškelus rankas iš nuogasčio nežino kaip reikės šeimyną pamaitinti. Moteris atrodė tokia natūrali, kad kaikurie išlinksminę vyrukai jai nusilenkė pakviesdami šokiui... Už šią puiką dekoraciją apylinkės valdyba taria acū p. Kymantui.

Balius buvo puikus. Svečių susilaukta net iš Vakarų Australijos: J. Matulaitis ir B. Stribinskas. Matėsi Melbourn Sporto Klubu Valdyba ir iš eilės kitų kolonij — kur čia visas ir suminėsi! Visi svečiai aprūpinti blynais, tik juos kepanti šeiminkė čiot pati į blyną nepavirtė. Pasilinksmina iki gaidelių ir tai dar nenoris namo skirstytis.

Šia proga nuosirdžiausią padėką apylinkės valdyba reiškia p.p. Grufams už padovanotą kumpį loterijai ir už vištą p.p. Valodkams, už produktus p.p. Valodkams, Kiličevičiams, Karpalavičiams ir Milkeraitienėi.

Širšė

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Kovo 6 d. Bankstowno Liet. Namuose įvykstanti Kaziuko mugė šį kartą žada būti dar turtingesnė: atrodė, ir jos rengimą ir pravedimą bus įsiskinę visos sydnėjiskės lietuvių jaunimas. Čia numatoma ir jaunųjų dailininkų kūryba, ir medžio drožiniai, spaudos paroda, sporto varžybos, ir t.t. ir t.t. Ka čia viską ir išsiaiščiotsi. Belieka tik užsukti, pasižmonėti ir joje dalyvauti.

* *

Melbourniškiai giriasi savo naujai įsigytais namais, bet reikėtų juos bent spaudoje parodyti, kad ir kiti susipažintų. Jeigu jie yra ja tokie dideli, tad gal tikėtų iš lėktuvo nufotografuoti...

* *

Inž. P. Dirks iš N. Gvinėjos grįžta į Sydneį ir čia žada dar studijuoti universitete. Kokius mokslus dabar žada eiti, taip ir nepavyko sužinoti.

* *

Aną savaitę iš visų savo veikla labiausiai buvo patenkinta Sydneį Liet. Mot. Soc. Globos Draugija. Savo ruožtais blynų vakare gausius svečius taip gražiai ir šaliai pavaišino blynais, kad skirstydami žadėjo ne vieno Draugijos vakaro neaplenkti ir net kitus drauge atstovėti.

* *

Peeritame numery skaičiau kimo dienos pirm. L. Malakūnas, sekretorius M. Malakūnienė. Pasitarta parapijos steigimo klausimu ir nutarta kas mėnesį pirmą sekmadienį susirinkti ir Lietuvių Namų koplyčioje pamaldoms. Ateinančiam kartui nutarta susirinkti kovo 6 d. 11 val. ryto. Susirinkimas išrinko laikinąjį komitetą parapijai organizuoti šios sudėties: Jurgis Šestokas, Marija Pažereckienė, Alisa Baltrukonienė ir Marija Malakūnienė. Susirinkime dalyvavo 36. Labai gražu, kad mūsų tautiečiai protestantai buvęsi krūvon ir steigia savo parapiją. Laiks nuo laiko ketina kviesiti kunigą iš Sydneį ir turės savo pamaldas gimtąja kalba.

"AUŠROS" TEATRO
SPEKTAKLIS

Kovo mėn. 19 d. 6 val. vak. Lietuvių Namuose įvyks pirmasis šiais metais "Aušros" teatro spektaklis "Svetimos Plunksnos" 3 veiksmų lietuviška komedija. Po ilgesnės pertraukos bus malonu vėl pamatyti mūsų teatro mėgėjų paruoštą spektaklį. Įvertinkime jų darbą ir pasiūlydami skaitlingu atsilankymu.

k.

ALBURY

LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
MINEJIMAS

Albury apyl. Valdyba suruošė Vasario 16 minėjimą vasario 19 d. Apyl. pirm. p. D. Vildovas atidarė minėjimą pakviesdamas tylos mintę pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę. Kruopščiai paruoštą paskaitą skaitė p. St. Česna, pavaizduodamas Lietuvos nepriklausomybės kovų epizodus su tuometiniais priesais. Jis ypač pabrėžė, kad anais laikais jaunimas daug prisidėjo Lietuvai belaisvinant. Prelegentas taip pat reikė vilčių, kad ir dabarties mūsų jaunimas, išblaškytas po visą pasaulį, nenuleis rankų ir nuosirdžiai prisidės prie lietuvių išlaiskymo ir padės Lietuvai atgauti laisvę.

Birutė Leitonaitė paskaitė trumpą dieną pritaikintą referatą jaunimui. Algis Duoba padeklamavo eilėraštuką, pagaliau jau visiemis žinoma Rožytė Makarevičiūtė deklamavo B. Brazdžionio eilėraštį. Pabrėžtinai Rožytės geras lietuvių kalbos ištarimas.

Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Toliau sekė vaišės prie mūsų ponų puikiai paruoštų stalų. Vaisių metu valdybos nariai rinko parašus peticijai Jung. Tautos Lietuvos laisvei atgauti, o taip pat ir aukas jaunimui, vykstančiam į Jaunimo Kongresą. Jaunimui prie plokštelių muzikos šokant, o vyresniems vaikinams ir nepajutom, kada atėjo laikas skirtis į namus.

Dalyvis

SALE VIC.

VASARIO 16 D. MINEJIMAS

Vasario 19 d. Salės lietuvių ir svečiai iš Latrobe Valley, p.p. Eskirtų rezidencijoje gražiai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę.

Minėjimą atidarė ir paskaitą skaitė naujai išrinktas Salės ALB seniūnijos seniūnas p. J. Diliūnas, išėjusiam "atsargon" ilgamečiui seniūnui p. Drungilai įteikdamas dovaną — B. Zabelio knygą "Klaida" su gražiais padėkos žodžiais už ilgametį vadovavimą vietos lietuvių kolonijai.

Oficialiojo daly kalbėjo Latrobe Valley seniūnas p. F. Sodaitis, p. E. Eskirtienė ir p. A. Zemaletis. Poetas J. Mikštas skaitė savo kūrybos patriotinį eilėraštį. Vytukas Eskirtas pagrojo akordeonu.

Pranešimai

ŠV. KAZIMIERO MINEJIMAS
IR KAZIUKO MUGĖ

Tradicinis šv. Kazimiero minėjimas įvyks kovo 5 d., šeštadienį, 7 v.v. Dainavos salėje. Bankstowne. Paskaitą skaitys, programą išpildys ir minėjimą praves jaunimas. Jiems talkins vietos rašytojai su savo kūryba.

Kovo 6 d., sekmadienį, minėjimas tęsiamas Lidcombe, iškilmingose liet. pamaldose, kuriose giedos Dainos choras, o ateitininkai ir skautai dalyvaus su savo vėliavomis.

Po pamaldų vyksta į Dainavos salę, kur prasidės K. mugė. Mėgėjų, be kitų idomybių, bus išstatyta: mūsų jaunųjų menininkų tapybos darbai, tautodailės rankdarbiai, gintaro papuošalai, medžio dirbiniai, numizmatikos ir pašto ženklų kolekcijos, laikraščiai ir knygos.

Tapybos darbai bus įvertinti žinomų mūsų menininkų ir atžymėti premijomis.

Mugė bus suorganizuota gausi fantais loterija. Jos sutvarkymu ir tapybos darbų išstatymu rūpinasi Br. Genys.

Visi kurie turi ir nori ką nors mugėi išstatyti, prašome ruoštis ir dalyvauti.

Prie salės, palapinėje veiks skautiška virtuvė, kurioje patyrę skautai gamins valgius, o mugės dalyviai juos įvertins. Atsilankiusiems nereikės alkti nei trokšti.

Visas mugės pelnas skiriamas Jaunimo Kongreso reikalmams.

A.L.K. Kultūros Draugija

Minėjimas baigtas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę žuvusių pagerbimu ir Tautos Himnu.

Po minėjimo, smagus ir nuosirdaus pobūvio metu, visus dalyvius nustebino lietuviškomis dainomis neseniai iš Lietuvos čia atnešusi Nemuno krašto šviežią vėjo kvapą, Ramutė Eskirtaitė.

J. Latrobieitis

STUDENTŲ MIŠIOS

Liet. Stud. Sąjungos Sydney Skyriaus Valdyba kviečia visus studentus dalyvauti studijų metų pradžios pamaldose, kurios įvyks kovo 6 d. 11.30 val. Lidcombe bažnyčioje.

INITIUM SEMESTRI

Šiais metais tradicinis studentų Initium Semestri parengimas įvyks balandžio 2 d. (šeštadienį) 7.30 val. Bankstowno Lietuvių Namuose. Visi kviečiami šiam vakare skaitlingai dalyvauti.

P A D E K A

Tėvų jėzuitų misijos koplyčiai, Brazilijoje, statyti aukoję: X.Y. Australija — \$170; Jonas Skimbirauskas, Melbourne — \$40; M. Plestis, Adelaide — \$10; J. ir Pr. Pažereckas, Melbourne — \$10.

Su anksčiau surinktomis aukomis, iš viso ligšiol suaukota: \$1,433.

Visiems mieliems aukotojams nuosirdžiai dėkoja Tėvai jėzuitai Brazilijoje. Aukos ir toliau maloniai prašoma siųsti įgalotiniui:

Rev. S. Gaidelis,
264 Miller Street
North Sydney, NSW

PAJIEŠKOJIMAS

Draugai, atsiliepkite! Kadaise Rosenheimio stovykloje buvome penki draugai. Man išvykus į Šveicariją Legioną, o jiems į Australiją ryšiai nutrūko. Norėdamas bel pailiekti ryšį prašiau atsiliepti P. Damku, S. Balandį, Juozą Troščenkovą, Adolfą Rosčenkova ir Trigoricovą. Mano adresas: Jonas Makulskis, Peyrolles en Provence, 3 Bld. La Fearge, B.d.R. France (13).

PAJIEŠKOJIMAS

Jonas Skimbirauskas (snj.) prašo atsiliepti Juozo Petkevičiaus (gim. 1924 m.) šiuo adresu: 42 Black St., Clayton, Vic.

Būrelio vadu vienienis metams išrinktas ps. T. Rotcas.

Vasario 19 d. "Živilės" d-vės skautės rinkos pa ssesę Eglė Žilytė, Jos, vadovaujamos adjuvantės ps. Gražinos Žigaitytės, mokėsi tautinių šokių. Prieš išvažiuojant namo, malonių šeiminkų p.p. Jonaičių, skautės buvo sočiai pavaišintos.

"Šešupės" ir "Žalgirio" d-vių jaun. skautai-ės jau pradėjo ruošti Motinos dienos. Vasario 20 d., tuoj po lietuviškų pamaldų, jie ir jos turėjo pirmąją repetaciją vadovaujant ps. L. Apinyte.

De bllogo oro, "Gedimino" d-vės išskylai neįvykus, skautai susirinko į Bankstowno lietuvių namus (vasario 20 d.) ir toliau darė rankdarbius, vadovaujant ps. T. Rotcui. Dalis skautų su draugininku s.v. ps. K. Narbutu išvyko aplankyti savos stovyklavietės.

I PAGALBA

JAUNIMO KONGRESUI

Kovo 13 d. (sekmadienį) tunto skautai-ės aplankys Bankstowno apylinkėse gyvenančius lietuvius, rinkdami aukas Jaunimo Kongreso atstovų kelionei paremti. Maloniai prašome rinkėjų nekviesti vaišėms, nes kiekvienai jų grupei teks aplankyti nustatytą didoką rajoną.

GALIMA UŽSISAKYTI

FOTOGRAFIJAS

Tunto vasaros stovykloje darytas (p. A. Bačiulio) fotografijas bus galima pamatyti ir užsisakyti pas ps. T. Rotcą arba s.v. ps. K. Narbutą, Kaziuko mugėje, Bankstowne Fotografijų kaina (atviruko dydžio) 10 c., papildintų — 15 c.

Taip pat, spalvotų fotografijų galima pamatyti ir užsisakyti pas "Pėdsekio" administratorių p. S. Sankauską. Jų kaina 50 c.

Mūsų Pastogė

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
LEIDEJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas

13 Percy Street, Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395

Administracijos tel. 649 9062

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra. Prenumerata: metams £4.0.0. (\$8.00), pusei metų — £2.0.0 (\$4.00), trims mėnesiams £1.0.0 (\$2.00). N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0 (\$10.00). Atskiuro numerio kaina 2 šil. (20 centų).

Prenumerata adresuojama:

MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Skelbimai:

1 colis per 1 skiltį 12/- (\$1.20), bendruomeniniai 10/- (\$1.00). Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.